

Ion Stratan
Crimele din strada Cerului

Ion Stratan

Crimele din strada Cerului

Ion Stratan

Crimele din strada Cerului

EDITURA LIBERTAS

Redactori
Mihaela Gaftoi
Emilia Dan Vasile

Coperta și ilustrațiile
Mihai Vasile

Această carte apare sub patronajul
Festivalului artelor
NICHITA LA ECHINOCTIU
ediția a opta
Ploiești, martie 2013

ISBN 978-606-8467-04-7

Cuvînt înainte

„Ion Stratan e un poet ludic la granița metafizicului” - afirma Ștefan Augustin Doinaș despre confratele său mai tînăr în anul 1991.

Ion Stratan însuși spunea despre el: „Sînt poet și-atît!”

Și totuși, într-o seară (așa cum îi plăcea să facă din cînd în cînd, atunci cînd îl vizitam), a scos un vraf mare de hîrtii scrise cu litere mari, ca un fel de caligrafie a nerăbdării, și mi-a citit o... proză. Se numea „Barza” și m-a avertizat că, de fapt, este doar un exercițiu de vacanță. Am aflat, în schimb, la multă vreme după aceea, că mai citise proza respectivă și altor prieteni comuni. Se... testa pe noi, într-un fel care era numai al său. Să fi fost oare un gînd mai tainic acesta de a scrie și proză? Greu de spus acum, cînd ființa lui terestră ne-a părăsit.

De-a lungul prieteniei de cîteva decenii cu poetul Ion Stratan am avut privilegiul de a primi aproape toate cărțile sale cu autograf (îi plăcea tare mult să dedice poezii sau să scrie, cu scrisul său lăbărțat de mișcările ample ale mîinii cu care ținea pixul, cel cîteva cuvinte pe pagina de titlu a cărții pe care urma să o dăruiască). Plecarea din lume a prietenului meu m-a făcut ca, la un moment dat, să-mi fac vreme doar pentru lectura cărților sale. O altă lectură. Fără vecinătatea lui molipsitoare. Am constatat, aproape fără să vreau, că tot ceea ce mă impresionase în seara în care mi-a citit „Barza”, se regăsea acum în mari părți din cărțile sale, și anume în acelea în care poezia se transfera către un alt joc al imaginarii, acela al unui fel de scenariu de film. Așadar, constatam că nu era doar un exercițiu de vacanță. Era ceva mai mult: un fel de transgresie a poetului către un loc doar de el știut, un loc al autoseduției, al voluptății dramaticului discret, vag autobiografic. Cum de trecusem atît de ușor și atîta vreme peste acele așa zise poeme în proză, care de fapt erau, ca în „Carnetele” lui Camus, crochiuri ale unor scenarii sau proze? Cum de nu comentasem niciodată cu poetul aceste „devieri”?

...Acum e, cumva, târziu să-mi mai pun asemenea întrebări. Constat doar că acolo, în cărțile de poezie din ultimii săi ani de creație, tentația prozei era evidentă.

Dincolo de tandrețea cu care-și înfășura, în dramă, personajele, mai era ceva. Acel ceva pe care-l împrumutase din poezie. Un fel de absurd, frînt brusc, născător de finaluri surprinzătoare.

...Îi dăruisem, pe la începutul anilor două mii, o carte cu traducerea unor texte din Daniil Harms, de care se bucurase ca un copil. Acum îmi dau seama de ce: și el, ca și scriitorul rus, vedea lumea printr-o lentilă spartă, iar lumea, așa văzută, era întoarsă pe dos, răsfrîntă în nenumărate fragmente, scursă prin crăpăturile lentilei. Numai că la Ion Stratan obiectele și oamenii se contopeau într-un fel de mitologie a cotidianului redus la absurd, un fel de fantastic calm, deloc spectaculos, fără să facă să fie evidente celebrele „fisuri în real”, așa cum definea fantasticul Roger Caillois.

Ludicul de care vorbea Ștefan Augustin Doinaș nu era doar la nivelul cuvintelor sau al invenției lexicale (unde, fie vorba între noi, Nino Stratan era un maestru desăvîrșit!) ci mult dincolo de această falie textuală, poetul împrumutînd de la maestrul său, Nichita Stănescu, și pofta construcției dramatice într-o zonă periculoasă, la granița dintre poezie și proză.

Cartea de față nu vrea să descopere o „nouă fațetă” a poetului Ion Stratan.

El va rămîne „poet și-atît!”

Numai că, fără să cotrobăim prin sertarele și bigrafia sa mai mult decît era necesar, am găsit aceste cîteva texte, unele publicate, altele nu, unele asumate ca fiind poeme în proză, altele trecute sub tăcere, care, adunate între aceste coperte, ne mai sugerează cîte ceva despre „ființa cea de carne” a unui poet cu care am avut privilegiul să fim contemporani.

Mihai Vasile

Cina

din volumul BISERICA PLOII

Cina (I)

Cei doi intrară pe ușa din stînga de care spînzurau mărgele, ca în oricare local oriental, luară loc pe două scaune plușate și comandară două cafele tari.

– Deci mîine pleci?

– Da, trebuie, spuse ea privindu-l în ochi.

Consumația a costat cincisprezece lire egiptene.

Cina (II)

Localul era obișnuit, cu fețe de masă pătrate, roșii, iar cei doi se țineau de mână înainte de a consuma cocteilul de raci.

Mîna lui stîngă, cu verighetă, atingea mîna ei dreaptă, cu un inel de aur vechi.

Consumară cocteilul în tăcere, cu lingurițe de argint, așa cum arăta luna pe fereastra restaurantului și plecară fără un cuvînt.

Cina (III)

El își agăță în cuier impermeabilul udat de ploaie și se așeză la o masă așteptînd. Privind ceasul „Citizen” sorbea ușor whisky-ul „Jack Daniel's”, cînd apăru ea, cu părul ud, aranjîndu-și emoționată rochia albă.

– Un „Cinzano”, vă rog!... Știi, încep eu să povestească, Jilly și Marius au plecat la mare și avem cheia cabanei lor de la munte. Se sărutară mult, la nesfîrșit și plecară îmbrățișați.

Cina (IV)

Pe terasa aceea dinspre mare vântul nu adia deloc.
El tăcea, sorbind liniștit vinul roșu din paharul înalt.
Ea tăcea, abia atingînd bitterul cu lămîie.
Plătiră și plecară fiecare în altă parte.

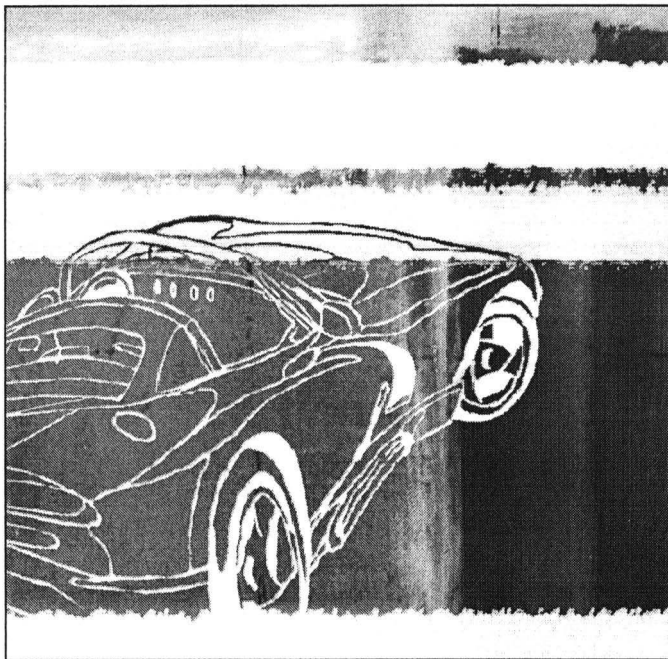
Cina (V)

Localul era luxos, cu un perete de acvarii, el era îmbrăcat într-un costum bordeaux simplu, ea într-un „Looking” din mătase neagră.

Desfăcură o sticlă de șampanie și urmăriră minute întregi un dop care plutea sub podul pe care era așezat restaurantul.

Cimitirul de mașini noi

din volumul DE PARTEA MORȚILOR

Cimitirul de mașini noi UNU

Autoturismul Ford se destrăma, întâi o ușă, apoi cealaltă, apoi capota motorului, apoi capacul port-bagajului. Pe ușa din față urca șoferul, pe cealaltă ușă prietenul lui, apoi prin spate soția și fratele lui. Sub capota motorului putea să stea un motor de 50, 100 sau 200 cai putere, iar în port-bagaj intrau ușor, 3, 4 sau 5 covoare.

Cimitirul de mașini noi DOI

Mașina era susținută de doi mecanici, pentru a nu cădea de pe podul metalic de verificare, cei doi erau susținuți de doi prieteni și așa mai departe. Motorul era susținut de un cadru metalic, ridicându-l puțin, port-bagajul era ținut în mai multe nituri, iar mașina era pe suspensii ceea ce o făceau să fie foarte înaltă.

Cimitirul de mașini noi TREI

Dacia avea rezervorul cumpărat din vânzarea motorului nou și cumpărarea unuia vechi și a rezervorului, ușile din față cumpărate din vânzarea ușilor noi și cumpărarea pare-brise-ului și a ușilor, capota din vânzarea capotei noi și cumpărarea unei capote vechi și a port-bagajului.

Cimitirul de mașini noi PATRU

Ninsese mult și rugina cuprinsese întreg corpul
FORD-ului Escort. Spre sfârșitul iernii, rugina
devenise argint datorită nesfârșitelor căderi de
zăpadă, iar zăpada însăși devenise aerodinamică,
plină de steluțe albe.

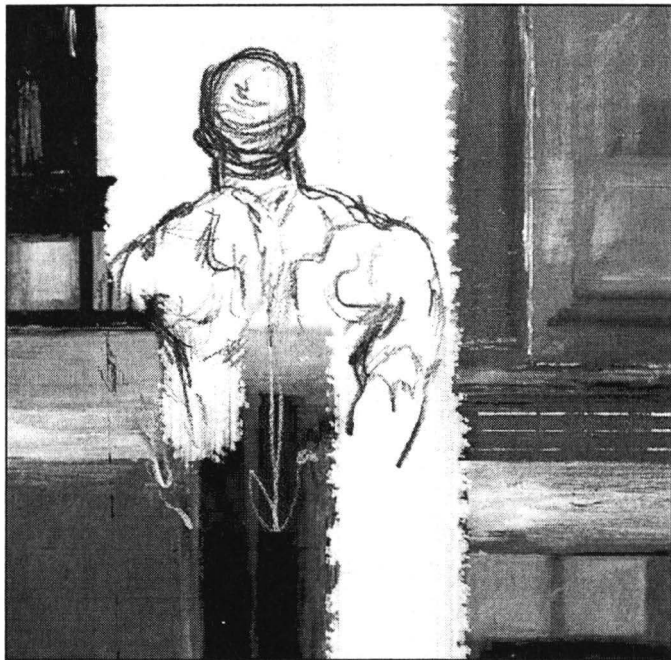
Cimitirul de mașini noi CINCI

Venise primăvara și OPEL-ul înflori, întâi volanul în culori violete, apoi pare-brise-ul în nuanțe albe, apoi oglinda într-un ton albastru și la urmă luneta de la spatele cabinei în noi jerbe galbene și siclamen.

Cimitirul de mașini noi ȘASE

Atunci nemuritorul Volkswagen Polo negru se ridică la cer, în timp ce trei zile îl așteptaseră mironosițele în Valea Plîngerii. Iar la venirea lui, ieșiră din mașina NISSAN și se închină AD MAJOREM DEI GLORIAM.

Crimele din strada Cerului

din volumul MAI MULT CA MOARTEA

Epura

Xenia și Hilaria ajunseseră pe malul mării deodată, cu hainele pătate de nisip și timpanele zgîriate de țipătul pescărușilor de după Templu. Erau trepte, trepte de cărămidă, vechi și prăfoase, sfărîmicioase și fermecătoare ca siliciul, dinspre care sandalele lor săltau în spirale spre mare. Acolo, nisipul ajunsese pînă la apă, cum vedeau, iar întinderea străvezie era străbătută de razele lunii, ca o fișie de cer galben.

Apa, apa din amintirile lor, smaraldină avea un luciu somnambulic atunci cînd intrară chemate de fișia lumii, care se întindea spre orizontul invizibil, spre zidul nopții. Și acolo, în apa cgeeană dorată de lună văzură ca pe o meduză a nopții cum un pătrat mișcător, ca un zar și ca un cub, ca o pernă dură și ca un caro roșu de la jocul de tabinet, o proiecție cubică supusă continentelor și mărilor ca niște umbre, cu ghețari și tropice, dispăru de-a lungul fișiei de apă înainte ca Xenia și Hilaria să-și dea scama dacă au zărit sau au visat.

Lanțul amintirilor

Joe și Sunny erau primii din liceul lor care ajunseseră la Borobodur, templu pomenit în manuale de istorie și geografie. Priviră cu sfială pietrele sfinte și văzură un dublu de statuete sacre, un fel de Gorgonă și un fel de Muză, de dansatoare prinse de braț, cu sîinii duri iar de partea cealaltă o înaltă și hie-ratică apariție sculptată, cu o înclinare spre orizontul umerilor. Intrară, cutremurați de întuneric și rotirea unor cilindri vedantini într-un colț, cu inscripții în lumina soarelui cu dinți din acea vreme musonică și copleșiți de emoția razelor care cădeau pieziș dintr-o lucarnă aprinseră creștinește o lumînare în acel templu depărtat, în acea muzică înghețată, în acel Borobodur.

Iisusul

Ajunseserăm în lăcașul înțeleptului indian despre care știrile învăluitoare asupra unui anume tip al șamanismului și budismului nu reușeau să dea o imagine prea clară. Cărțile, manualele devorate la Universitatea din Brașov cu Alexandru ne formau o idee vagă despre un fel de închipuire memorînd sutre și apariții yoghine, în arhicunoscutul lotus al înțelepților din zonă. Saga acestei călătorii culmina cu apariția unui bătrîn uscat, cu o bărbuță rară ca de țap ispășitor din misterele dionisiace, care la întrebarea noastră:

– Ce este adevărul?

ieși din colibă, și arată cu sficiune, deasupra, acoperindu-și ochii, acoperindu-și ochii cu smerenie.

Templul

Piramida aztecă nu era departe. Jules și Georges ajunseră cu bicicletele de munte după multe peripeții, iar ghidul le explică amănunțit cum erau făcute jertfele, cum mergea coloana către piramida tăiată la vîrf, ca o platformă pătrată, cum urcau cele 866 de trepte și cum era aruncat tînărul cel mai pur în hăul templului jertfirii. Jules se cunoscuse cu Georges la un cămin, se împrieteniseră și locuiseră mulți ani în aceeași cameră, după care fetele, profesiunea și berea îi despărțiseră după o vreme. Se întîlniră cu ocazia acelei călătorii în Mexic și hotărîră să vadă piramida vestită din Yucatan pe bicicletele de munte. Cărările lor se reuniră și erau acum din nou împreună, ascultînd interesați explicațiile ghidului.

Jules era înalt, osos, cu păr roșietic și ochi verzi, sprijinit de o balustradă lîngă Georges, scund, cu părul creț și figura de basc.

Deodată Jules se dezechilibră, alunecă pe o coajă de banană lăsată de turiștii îmbrăcați colorat și se prăbuși fără veste în hăul spațiului pentru jertfă, sub ochii încremeniți ai tuturor, strigînd cu ultimele puteri, ca o chemare și ca un salut: Geooooooooooooorges!

Oglinda

Emilia Teodorescu ajunsese la vârsta mai mult decît incertă de patruzeci și nouă de ani. Trăsăturile schimbate, tenul apăsător de timp, cutele inevitabile pe frunte și ternelle riduri de la marginea ochiului erau tovarășii aceluia precar echilibru pe muchea vremii în care vertijul nostalgic al trecutului lupta cu abisul descurajant din viitor. Mergînd de-a lungul vitrinelor, trecu pe lîngă o mașină Toyota și se zări parcă mai tînără în portiera roșie, și ricanarea din ochi devenită replică la zîmbetul de altădată era mai destinsă, cu mers dezinvolt și o clipire fără rictus la trecerea celorlalte femei. În parbrizul unui Rover parcat pe marginea șoselei se zări relaxată, cu forma migdalată a privirii din tinerețe, zveltă și despovărată de zorzoanele unei maturități „ajunsă social”, îmbrăcată în rochia ei verde de la treizeci de ani la care ținuse atît de mult. Traversă și în luciul unui Fiat albastru se zări cu chipul de la douăzeci de ani, așezată simplu ca atunci, frumoasă simplu ca atunci, îngrijorată simplu ca atunci. Parcă-l aștepta pe Virgil după terminarea liceului, mergînd pentru prima dată la un restaurant și

întîia dată la el acasă. Mai departe, în retrovizorul unei Dacii verzi își văzu chipul pistruiat de la treisprezece ani, culegînd flori de cîmp în rochia de diftină a acelei primăveri reci. Spre sfîrșitul zilei, o familie cu un Alfa Romeo alb găsi în fața automobilului un copil înfășat care nu plîngea, iar pe mînuțele rozalii era o etichetă cu numele E(milia) T(eodorescu). Luară copilul cu grijă, priviră împrejur și, nevăzînd pe nimeni, îl puseră pe bancheta din spate după care dispărură cu el în ceața toamnei.

Caisul

Caisul acela trecea din floare în fruct într-o singură noapte și, de câte ori fusese așteptată poama înmiresmată spre dimineață, fie o furtună, fie o ploaie devastatoare, fie un frig îngrozitor sau o inundație îi împiedicaseră pe locuitori să îi culeagă roadele. Marcel se trezi după repetate priviri în fiecare dimineață, iar florile înmiresmate pe crengile drepte și simple ale arborelui se aflau mereu neatînse. În fiecare dimineață i se părea că florile se mai deschid puțin, semn că va veni și noaptea când va culege caisele mustoase. Și iată, întunericul se risipi și băiatul văzu fructele aurii atîrnînd ca sorii în coroana copacului. Marcel se apropie cu pași ușori, fascinat de galbenul roz, cu mîinile făcute deja căuș în forma caiselor. Iar în secunda în care se apropie de trunchi, o șopîrlă verzuie se aruncă spre ramuri, iute și nesfîrșită, smaraldină și neașteptată, smulgîndu-i un țipăt de spaimă și făcîndu-l să alerge în depărtare cu mîinile la ochi.

Întoarcerea acasă

Ray o găsea tot mai des pe Mary cu acel Salvio cu care părea a se înțelege asupra multor probleme de politică pe care el nu le pricepea. Drumul înapoi de la biroul din San Francisco la Los Angeles începu să-i pară în fiecare zi tot mai lung, apăsa pedala acceleratorului pînă cînd polițiștii de pe motociclete dădeau semne de nerăbdare, și acasă mereu Salvio, un inginer din apropiere discutînd cu Mary problemele politicii republicane.

Gonea tot mai acerb, ajuns la Los Angeles nu știa cum să facă față situației, îl reținea vrînd-nevrînd pe Salvio la cină pînă începu să se simtă obosit de conveniențele discuției cu el despre democrați și republicani, și de tăcerile ei după plecarea inginerului. Dormea prost, încă nu era vorba de o răceală între ei, drumul îl parcurgea tot mai repede, pînă cînd, acablăt brusc de întîlnirea inevitabilă cu Salvio, începu să conducă relaxat de la San Francisco spre casă, chiar încet, băgînd de seamă o mulțime de restaurante șic indiene, grecești și chinezești pe care nu le observase pînă atunci pe drum. Într-o zi, după ce se ajunsese la un acord între toți trei în privința soartei

republicanilor în California, opri la întoarcere într-un mic restaurant indian unde comandă o plăcintă foarte condimentată și un pudding cu sirop de ananas. Conducea încet, fără grabă, privind zecile de vitrine strălucitoare cu manechine albastre și roz, întârzie pe aleile unui parc și într-o zi chiar urmări un film de la un cinematograful din împrejurimi. Luni, după o discuție prelungită despre candidatul la vicepreședenție în stat, cu dezbateri între Mary și Salvio, se întoarse la San Francisco pe un drum mult ocolit, cu palmieri și alei în preajma unei plaje, nepierzând din ochi depărtările oceanului. Marțea următoare, când invitat la cină a fost și un prieten al lui Salvio, republican, se întoarse pe drumul care trecea prin Capitală și deodată privi în jur, văzând pentru prima dată Sacramentos și intră într-o biserică protestantă unde dungile filtrate de lumina vitraliilor învârtejeau miliarde de fire de praf, ca tot atâtea lumi pe care probabil toți atîția Ray se opriseră într-o biserică la Sacramento. Ieși, îndreptîndu-se agil spre modestul hotel „Archer”, cu vechea cravată desfăcută și părul în dezordine. Rămase mult la fereastră privind trecătorii pe trotuare, automobile rapide, și închise ușa cu gesturi iuți, lăsînd să atîrne cheia cu marca pe care scria numărul treizeci și trei.

Armata

Locotenentul era calm, meticulos, cu carnetul de notații ținut regulamentar la subsuoară și venise pentru prima dată în inspecție la unitatea noastră.

– Considerați că se comit abuzuri în serviciu, sergent Gavriliiu?

– Permiteți să raportez – nu, domnule locotenent.

Ofițerul porni spre câmpul de instrucție unde compania se zărea departe, la marginea pârîului Orevița. Un soldat executa „pas de defilare” în apa înghețată a lui februarie, iar sergenții ordonau pe rînd - stîngul, dreptul, stîngul, dreptul...

– Acesta nu este abuz în serviciu, sergent Gavriliiu?

– Se poate, domnule locotenent.

– Uite aici proces verbal pentru abuz în serviciu Nr. 0473665/94, sergent Gavriliiu...

– Am înțeles, domnule locotenent.

Unitatea de infanterie se află în pădure, la adunat crengi, iar la întoarcere soldații purtau crengile pe umăr, iar caporalii se aflau cățărați pe crengi.

– Nu avem de-a face cu un abuz în serviciu, ser-

gent Gavriliiu?

– Se poate, domnule locotenent.

– Uite aici proces verbal de abuz în serviciu Nr. 0473666/94.

– Am înțeles, domnule locotenent.

Plutonul execută programul de instrucție în zăpadă îmbrăcat în ținută de vară, după cum ordonase sergentul.

– Nu este abuz în serviciu, sergent Gavriliiu?

– Se poate, domnule locotenent.

– Uite aici proces verbal de abuz în serviciu Nr. 0473667/94.

– Am înțeles, domnule locotenent.

– Unde este soldatul de serviciu, sergent Gavriliiu?

– În post, la drapel, domnule locotenent.

Soldatul zăcea prăbușit într-o baltă de sânge, cu tâmpla străpunsă de un glonte pe care și-l trăsesese după ore și ore de stat în poziție de drepti la paza drapelului.

– Nu este abuz în serviciu, sergent Gavriliiu?

– Se poate, domnule locotenent.

– Uite aici proces verbal de abuz în serviciu Nr. 0473668/94.

– Am înțeles, domnule locotenent.

Rafinăria

Cilindrele argintii străluceau după ultima revizie, conductele înalte dădeau o senzație de siguranță acelei rafinării situate la marginea orașului. Secția în care se prelucra țițeiul brut lucra de mult la maximul capacității, astfel că produsele pentru combustibili lichizi curgeau în chip firesc spre secțiile de rafinare. După obținerea benzinei cu 9,9 cifra octanică, Mircea stocase toate informațiile despre cracare, prelucrare și rafinare pentru a începe lucrările în laborator întru realizarea produsului la care ținea atît de mult, combustibilul care nu lăsa absolut nici un reziduu la folosire sau ardere și care acoperea, în procesul de rafinare, prin subproduse intermediare, întreaga cantitate de țiței pregătită pentru prelucrare. Mircea lucra ani după ani la obținerea formulei acestui benzen, problema fiind că nu exista motor sau instalație care să îl folosească, pentru că toate presupuneau reziduuri în procesul de ardere sau folosire.

Iată-l acum pe tînărul zvelt, pletos, tînărul inginer intrat în laboratorul rafinăriei, ajuns un bătrîn zbîrcit cu păr alb și dezordonat, într-un halat pătat și vechi,

dar avînd încă o vigoare în degete pentru alăturarea eprubetelor, deși întregul corp se mișca greoi, cu înțepeneală la mijloc și dureri de reumatism care se cuplau cu acelea de cap, probabil și din cauza substanțelor toxice cu care lucra.

Dimineața aceea se anunța obișnuită, dimineața în care a intrat în laborator cu veșnica listă în mîină, cu liniștitele priviri asupra aparatelor, recipientelor și eprubetelor, lista pe care erau notate traiectorii virtuale ale pasului următor, premisele noii soluții.

Și deodată, în dimineața aceea de doisprezece iunie care nu anunța nimic, iată că nuanța substanței începu să corespundă cu aceea preconizată, cifra octanică să fie corespunzătoare, transparența și densitatea specifică să fie cele dorite. Cu mîini tremurătoare aprinse lampa Bunsen pe care se afla recipientul cu lichid și acesta arse tot, fără reziduuri, absorbit integral de căldură, volatilizat complet, sublim, inutil...

Partida de șah

Marele meci urma să se dispute într-o localitate nordică și localnicii nu știau cum ar trebui să fie temperatura în sală, atît pentru maestrul american, cît și pentru maestrul rus. Astfel că încălziră sala pînă cînd piesele de șah se topiră, mai ales pionii, apoi turele, așa că partida a fost amînată pentru scurta vară din acele ținuturi.

Izvorul

În jurul aceluia izvor erau mulți însetați, dar Stăpînul lui lăsa numai pe cîte unul să bea apă și după fiecare gură de apă băută dădea drumul cîte unei bărcuțe de hîrtie pe apă în jos, cu un chibrit aprins care ardea bărcuța pînă cînd valurile repezi ale pîrîului să o cufunde la întîlnirea cu izvorul.

Umbra păsării

Trecea un fel de corb deasupra aceluia sat și sătenii începuseră să se teamă de trecerea lui. Lucrările își urmau cursul primăvara, vara, toamna, iar corbul trecea mereu, diametral, tăind orizontul și speriiind sătenii. Mulți începuseră să îl vorbească de piață rea, unele bătrîne făceau farmece și descîntece, iar vînătorii își scoaseră armele. Numai că într-o primăvară, acolo pe unde trecea umbra corbului în zbor, din pămîntul reavăn se ridicau mai înalte lăstarele, iar grîul încolțea mai puternic în vîntul unduios al începutului de lan.

Mîncarea șarpelui

Tînărul din Antilele olandeze, care își câștigă la Cairo existența cu sunetul flautului ce îmblînzea și ridica șerpii Cobra din coșul de rafie, avea problemele lui. Într-o zi începu să își pună hainele la mezat, centura de piele de căprioară și cămașa de in topit. Văzînd după zile și zile că nimeni nu le cumpără, se încinse bine și își puse cămașa la loc, se șterse de praf punînd pe jos cobra cea mai groasă, aceea cu ochelari imenși, care se roti și se rumeni în focul înserării.

Steaua

Steaua de deasupra acelu sat era pentru unii prea albă, prea fadă, prea puțin strălucitoare. Pentru alții, dimpotrivă, prea lăcrămoasă, prea depărtată și prea rotundă. Pentru unii era tulburată, pentru alții era luminoasă, pentru unii era ca și neagră, pentru alții era ca și albă, pentru unii era absentă, pentru alții era tulburătoare, dar un singur lucru nu se știe – dacă primea sau împrăștia lumină.

A treia zi după lectură

Avusese mari emoții la acea lectură în Cenaclu, nu știa cum vor fi primite poemele în proză, unora dintre prieteni le plăcuseră, dar cele noi erau cu totul altceva. A citit rău, cu trac, și vocea îi tremura, neînțelegându-se aproape nimic. Criticii l-au spulberat cu opiniile lor și el a dispărut ca o furtună pe ușa clădirii cenaclului studențesc.

Nimeni nu știa unde este, trece o zi, trece a doua zi încordată, când iată-l apărînd cu soția lui, liniștit și palid, strîngînd mîna vechilor prieteni, discutînd despre istorie și literatură, trecînd de vama unei stihii.

Grindul

Dansau pe acea fișie de pământ din mijlocul râului mai multe perechi, cu bluze verzi, albastre și roșii. Un tânăr blond îi conducea, iar muzica era precum venită din ceruri când apa se ridică și, încet, ajunse la gleznelor dansatorilor care nu încetară să danseze; apoi la pulpele lor, apoi la mijlocul lor, în timp ce muzica era tot mai tare, tot mai tare, iar perechile roșii, verzi și albastre continuau să danseze, pînă cînd muzica se auzea, ca un Spirit peste ape.

Catedrala

George renunțase la cariera armelor și se retrase din viitorul său de locotenent major pentru a se dedica studiului teologiei. După hirotonisire, care adusese mari necazuri tatălui său, aflat într-un partid de centru, biserica la care slujea, aflată pe malul unei ape, primise hramul Sfântului Ioan. În ziua primei slujbe era lume multă – mătușile și verii, copiii verilor și mătușilor, unchii și verii îndepărtați așteptând liturghia.

La sfârșitul ei, la intrarea corului și împărțirea cuminecăturii, iată că norul de deasupra bisericii învâluie crucea cu un fel de tomadă sferică și se împrăstie apoi în apa de lângă biserică precum în Potir, în Iordan și în Duhul de pace care ajunsese deasupra acelei adunări care se dispersa acum, cu sfânta cuminecătură împărțită și fiecare cu câte un măr în mână.

Vizita

Cum am deschis ochii l-am văzut pe domnul mustăcios și bronzat sprijinit de o coloană. Salonul era curat, tifonul de pe chipul surorilor părea curat, iar celofanul de deasupra pătuțului meu era mulțumitor de curat.

Lîngă el se afla o doamnă corpulentă pe al cărei chip nu am putut să disting nici una dintre trăsăturile mele. M-au pus la pieptul ei, dar privirile îmi erau atrase de o doamnă subțirică, cu tenul închis, care zîmbea îngăduitor într-un colț al salonului. Am fost alăptat pînă la ora treisprezece, după care au plecat atît domnul cu mustață, cît și doamna subțire.

Era îmbrăcată într-o muselină verde cu guler pal și purta o pălărie din pai albăstrui, alăturare de culori la modă în acel an. Am vrut să sar peste alăptarea de la ora patru, dar nu am reușit. Mama, după cum mi s-a spus că o cheamă, mă legăna încet încoace și încolo. Nici nu știu cînd am adormit, pentru a-l vedea din nou spre seară pe domnul cu mustață, de această dată singur. Am simțit ca un gol în stomac, dar am încercat să tac pentru a nu-mi necăji părinții. A doua zi

dimineată domnul a venit iar singur și nu am mai rezistat, am început să plîng în hohote și să mă înroșesc tot, cu senzația că mă sufoc. Am fost alăptat, legănat, mîngîiat, cîntat, spălat, alintat, lăsat, pînă au avut siguranța că nu mai plîng în hohote. A treia zi a sosit Ea. Era îmbrăcată într-o bluză albă cu o fustă neagră, altă combinație mondenă a vremii. Am rîs tot timpul vizitei și am fost bine dispus toată ziua. Ea, uscățivă, nu îndrăznea să facă un pas și nici eu nu am întins mînuțele spre ea decît într-a patra zi, pentru a mă alătura pieptului ei parfumat, lîngă bluza albastră cu miros de levănțică.

Nu am făcut pe mine, nici nu m-am înecat de rîs, ci am stat cuminte cu ochii în ochii ei minute în șir. Cînd m-a lăsat din nou la mama, am simțit că picasem din cea mai înaltă alcătuire. Domnul mustăcios nu spunea nici o vorbă, părea ușor nervos și nici nu știu ce căuta acolo. A cincea zi a apărut singură, îmbrăcată în alb ca o mireasă și cu fața mai luminoasă ca oricînd de pe care toate ridurile dispăruseră. Mi-a zîmbit blînd, ca într-un vis, dar nu m-a luat în brațe și nici mîna nu mi-a întins-o. A stat puțin, fără un cuvînt, iar în ochi purta parcă un aer de indiferență, ca un crîmpei de ceață. Ochii se depărtaseră, deveniseră distanți,

ochii Ei, ochii Ei păreau acum foarte departe pentru mine. Am plîns toată noaptea și nici în zori nu m-am putut liniști, am refuzat alăptarea și pînă tîrziu nu am încetat să-mi ațintesc ochii înroșiți pe cadrul ușii. Bărbatul cu mustață a venit din nou, singur și jenat, iar așteptarea mea se transformase în panică, pînă cînd am văzut-o, într-un deux-pièces violet, îmbrăcată simplu, avînd un aer de hotărîre pe care nu îl mai simțisem niciodată. M-a privit, m-a ridicat din pătuț și a pornit cu mine în brațe, spre ușa îndepărtată. Am ieșit pe stradă, de unde am luat un taximetru pînă la marginea pădurii unde am stat ore în șir pe iarbă fără o vorbă, privind crengile verzi printre care treceau păsările.

Gara

Era o oră spre dimineață, când fostul local al gării, altădată non-stop, închide pentru curățenie. Sosește un tren din nord și călătorii se împrăștie înfrigurați spre stațiile care se vor popula în curînd. La linia a doua sosește un alt tren, pasageri numeroși se revarsă spre intrările de la metrou. Cei care așteptau încărcăți cu bagaje trenurile de plecare au format pîlcuri încete la capătul liniilor. Iată și un tren care vine la linia a cincea, iar drumeții oboșiți duc sacoșele și rucsacurile încăpătoare. Cei care așteptau să plece au devenit nerăbdători, la linia a șaptea mai sosește un tren, după care urmează un tren de departe. Numărul călătorilor care au bilet de plecare se mărește, mulți se încălzesc bătînd mărunt din picioare sau rotindu-și mîinile. S-a făcut dimineață, o dimineață rece de toamnă, oamenii se alătură unii altora, verifică biletele, în timp ce la o altă linie sosește o garnitură. Toate sosirile de la cap de linie sînt complete, se anunță din nou un tren la linia întîii. Soarele se întrezărește printre copertine, se apropie miezul zilei, iar numărul călătorilor care vor să plece este tot mai mare. Și la linia a cincea mai

sosește un tren, și la linia a treia, călătorii triști sau zîmbitori se îndreaptă spre destinațiile lor, peronul s-a umplut de lume care așteaptă trenurile de plecare. În spatele fiecărei garnituri mai sosește un tren, unul de marfă la linia a doua, un tren de containere la linia a șasea, după amiaza coboară puțin încălzită, noi șiruri de vagoane se opresc în spatele celor cîteva trenuri care au sosit la fiecare linie, călătorii străbat peroanele îndepărtîndu-se fiecare pe drumul lui, iar mulțimea care aștepta să plece a umplut esplanada centrală, continua să crească, blocînd ușile de la intrare, în timp ce garniturile de tren sosesc una după alta, pierzîndu-se în depărtare ca niște fire verzi și unduioase.

Caravana

Nisipul era aproape alb, sub strălucirea soarelui și aerul învolta valuri largi de imagini ale dunelor. Dune și dune, întinse jumătăți de ou sau coapse și spate curbate de copii, întinse dincolo, pînă cuvîntul „dincolo” se pierdea în depărtare. Sub soarele ucigător, un punct apare la orizont, mișcat de pînzele de căldură care schimbă privirea, adus de timp tot mai în față, tot mai în față.

Caravana părea un glonte apropiindu-se cu încețitorul, o secvență de linie sau o omidă pe cerul răsturnat al nisipului. Văzduhul devenise opac de atîta strălucire a soarelui, iar marginea ridicăturilor deșelate se pierdea în aerul încins. Iată punctul aproape, aproape, șase cămile mari și un pui sub greutatea imaterializată de culoarea albă a beduinilor.

Cămila din față avea picioare scurte și părea mai solidă decît celelalte, o chema Hfata și din cînd în cînd se auzea vocea femeii strigînd-o pe nume. A doua era înaltă, slabă și bogat împodobită, iar călătorul ei avea un burnus roșu pe care strălucea o legătură de pietre. Al treilea era puiul, un dromader

mic pe numele său Akti, care se ținea aproape cu botul de umbra iluzorie lăsată de mama.

Cînd caravana se opri pentru o clipă, un alt glonte încet începu să se apropie la orizont, e altă caravană, o altă secvență de linie, o altă omidă gri. Se mărea fără grabă, curînd se văzură patru puncte, valurile de iluzii ale privirii încinse legănau haine albe și verzi. Erau patru cămile, toate înalte, mergînd monoton sub soarele pustiului, numai pasul larg atrăgînd atenția la smulgerea din nisip. Sînt deja la un sfert de milă; pe dromaderul conducător se vede un bărbat cu o pușcă ținută oblic, aplecat înainte, lăsînd caravana să se apropie de cealaltă.

Cuvinte convenționale se aud și se pierd în depărtare, amîndouă taberele sînt pe terminarea proviziilor, se plîng una alteia, au drum în sens contrar. Hfata se apropie de primul dromader și își întinde gîtul în față, iar ochii ei cafenii caută blînd, alăturîndu-se privirii celuiilalt. Nările îi freamătă, copita se mișca ușor în nisip și un frison o străbate, cutremurînd saricile și femeia care o chema pe nume. Se alipește de drumul pe care trebuiau să o apuce ceilalți, îi ține calea, ridică botul rugător lîngă grumazul lung al dromaderului. Alături de animalul

nemișcat pare ea însăși o dună mică, o grămadă de nisip pe care călători grăbiți au lăsat bagaje, alergînd spre o oază închipuită.

Hfata se așeză lîngă dromaderul înalt, își petrecu gîtul puternic pe sub maxilarul care nu mai rumega acum, al conducătorului de caravană. Rămăseseră așa timp după timp, femeia încerca să o strige, să o așeze, să o îndrume, Hfata se alăturase complet dromaderului și nu se clintea cu nimic.

Începuse să se lase seara, frigul părea că va fi la fel de puternic și în noaptea aceasta, nici bărbatul cu pușca nu mai mișca dîrlogii cămilelor, pînă cînd, după ore de muțenie și nemișcare, caravanele se așezară culcat, animalele îngenunchiară, Hfata și dromaderul păreau o singură ființă iar oamenii nu mai rosteau decît rar cîte un cuvînt despre drumurile lor opuse, despre frig și despre distanță, despre oboseală și despre sfîrșitul proviziilor.

Helga

Zi după zi, Helga prezenta vizitatorilor camera din muzeu cu corabia vikingilor așa cum se înfățișa ea, roasă de trecerea timpului, îngălbenită și uscată de aerul încăperii, cu vîslele crăpate în timpul iernilor cînd muzeul nu avea încălzire, obosită de întrebările despre anul de plecare și ajungere, despre pericolele înfruntate și despre cei știuți, despre ritualurile de incinerare și vînătorile nesfîrșite. Zi după zi, vedea căștile cu aripi ale vikingilor, povestea despre lupte și plecări, despre învinși și învingători, despre perioadele măririi conducătorilor și supușii lor, despre animalele vîinate și despre armele lor, despre măriri și decăderi, despre vestigii și despre strămoși, despre forță și disperare și din nou despre coarnele războinicilor acelora, despre băuturile lor din cornurile vechi și despre luptele dintre conducători. Zi după zi, dimineață după dimineață, obosită și însingurată, amiază după amiază, seară după seară. Dimineața venea tot mai obosită, monotonia explicațiilor zilnice o apăsa, zilele treceau și grupurile de vizitatori păreau tot mai proaspete, tot mai curioase și mai gălăgioase

iar explicațiile îi apăreau tot mai banale și mai neinteresante, iar așteptarea după-amiezii o chinuia pînă la sfîrșeală. Într-o dimineață, simți un mic bumb deasupra tîmplelor, care după cîteva zile se întări. Trecea în fiecare zi pe lîngă vitrinele cu scene de vînătoare, vedea elanii străpunși de lance și trecea apoi la explicarea amplorii corabiei, numărul vîslelor și timpul bănuat al călătoriei. În fiecare dimineață, cînd trecea pe lîngă corabia vikingilor, simțea micii bumbi crescute și privea aripile de pe căștile războinicilor și coarneaule elanilor străpunși de lăncii. Pînă într-o zi, cînd în părul blond răsăriră două cornițe ca de elan pe care privirea unui tînăr vizitator o făcu să se îngrozească. A doua zi, întîlnirea cu tînărul o făcu să simtă că bumbii dădeau înapoi, că nu mai este monotonie în prezentarea fiecărui exponat, că scenele de vînătoare deveneau tot mai firești și, în sfîrșit, la invitația lui de a-i explica lungul drum al corabiei vikinge, se rezemă obosită de marginea navei ca după un drum lung și istovitor.

Lovitura de retur

Iar lovitura de sînga nu mergea, nu mergea deloc, trebuia să o execute mai tăiat, simulînd la retur crosul, iar dintr-o mișcare a cotului să trimită mingea în lung de linie. Sute și sute de repetiții, aparatul de aruncat mingi adus cu greu din Cehoslovacia, săritura de pe loc după serviciu, pînă cînd tălpile sîngerau în tenișii subțiri. Sute și sute de mingi, Spaldingul ăsta sărea mai sus decît Wilsonul, iar dacă schimba zgura cu iarba nu se mai înțelegea nimic. Putea să o plaseze pur și simplu în cros, iar celălalt ajungea, cît de tare și repede ar fi fost lovitura fără fentă din cot. Spaniolii erau tari în reversul tăiat, așa au ajuns Pancho Segura stăpînii Americii. Newcombe avea un retur foarte bun iar australienii tăiau mingea destul de mult. Pînă cînd încep să meargă, să intre în teren zeci și zeci de retururi pe linie, după fenta din cot care părea că aruncă mingea în cros. Villas o adusese la perfecțiune. Nu știi cum lovea plat și mingea trecea tăiat, era puțin mai scund probabil. Crosul, crosul simulat și apoi lung de linie, lung de linie.

Campionatul era destul de puternic, avusese noroc în primul tur cu accidentarea rusului, pentru că nu se știa ce-ar fi putut să iasă, apoi un meci foarte bun cu un

ungur din Oradea pe care îl știa bine.

Pierduse pînă la urmă. La proba de dublu ajunsese în semifinală cu doi bulgari pe care îi învinseseră încet, metodic, cu multe lovituri și stopuri. Partenerul lui, Radu, voia totul, era mai tânăr, lovea tare și alerga bine. Radu voia totul. Nu riscase nimic; Radu servise foarte bine pentru interceptația la voleu.

Bătea vîntul în ziua finalei, cerul era acoperit, se pregătea să plouă. Terminase de mult cu gîndul de a lovi tăiat, punea totul în cros, e mai sigur, oricum serviciul mergea bine și cu mingea a doua, 6-4. Al doilea set l-au cîștigat, vîntul bătea foarte tare, cu zgura aruncată în ochi și mult praf pe margine. Trebuia lovit plat, nu foarte puternic și ținută mingea în teren. Ultimul set a început bine, 3 la 1, pe urmă au egalat, 4-3, 4-4, se zărea puțin soare, lumea zgribulită se încălzea încet. Tie-break cu serviciul lor, apoi ceilalți de două ori, apoi lob, apoi smash, apoi egalitate la șase în tie-break, apoi cîștigăm noi un punct. Acum, înaintea punctului decisiv Radu era nervos, încordat cu amîndouă mîinile pe rachetă, serveau ceilalți.

Poate acum e momentul, flancul rămînea liber, serviciul iute, puternic, fenta, crosul, lovitura de retur, punctul decisiv.

Aut.

Ședința

Cabinetul era situat într-un cartier central al Vienei lângă, dacă știți, biserica Sfânta Maria unde mereu câțiva băieți cu câini lup se sprijineau de balustrada cafenelei alăturate.

Fata deschise ușa pe care scria „Dr. Heinke - psihiatrist” și, fără a spune „bună ziua” se așează pe fotoliul din fața biroului.

– Îmi vine să dau foc Operei.

Bărbatul între două vârste o privi cu surprindere pe deasupra ochelarilor metalici.

– De când?

– Din seara când mă întorceam cu Moris acasă, spre orele unsprezece. Îmi vine să dau foc Operei.

– Bine, dar tu nu te gîndești la sutele de reprezentații cu „Flautul fermecat” la „Răpirea din Serai” și la „Nabucodonosorul” care a făcut atîta vîlvă?

– Vîlvătaie, asta trebuie să facă. Îmi vine să dau foc Operei.

– Ce fel de băiat este Moris?

– E un tip foarte liniștit, un adevărat gentleman, e farmacist pe Sidonia Gasse, iar colegii îi spun „mon-

sieur Homais", ca farmacistului din „Madame Bovary". Nu știi de ce nu este acceptat. Îmi vine să dau foc Operei.

– Bine, dar sutele de angajați, bugetul mai mare ca al Ministerului Apărării, clădirea în sine care e o frumusețe a orașului...

– Nu mai pot. Mă visez noaptea conducînd o cisternă cu benzină și incendiind-o, după ce am lăsat-o în fața intrării mari.

– Chiar niciodată nu te gîndești la miile de oameni care ascultă Concertul de Anul Nou?

– Îmi vine să dau foc Operei!

Visez panglicile focului cuprinzînd cupola, candelabru arzînd și scaunele de pluș într-o adunătură de scrum înroșit.

– Da' nu te gîndești la interpreții celebri, Carreras, Domingo, Pavarotti pe care nu îi vom mai vedea niciodată?

– Nu știu, cînd mă întorc cu Moris care nu este acceptat de familie îmi vine să dau foc Operei. Azi noapte am visat cortina arzînd și modelele acelea aurite orientale dispărînd unul după altul ca scîndurile din Tara în „Pe aripile vîntului". Se făcea că în lojă stîlpzii dintre staluri ardeau unul după altul și orna-

mentele tavanului se înnegriseră în sfârșit.

– Ai putea să te gîndești la decorurile splendide, la „Aida” lui Verdi, la atîtea capodopere de Rossini pe care le așteaptă oamenii, la „Electra” superbă de săptămîna trecută.

– Cînd mă întorc acasă cu Moris și știu ce mă așteaptă, că nu va fi niciodată acceptat acest băiat atît de modest în costumul lui gri, cu zîmbetul îngăduitor, îmi vine să dau foc Operei.

– Cred că ești surmenată. Să mergem, fiica mea.

Parada modei

Sala era discret luminată, cu spot-uri verzui intersectându-se cu altele verzi de-a lungul unui podium unde aureolele de fundal anunțau șirul modelelor așteptate de fotografii și publicul nerăbdător. Prima casă de modă prezentată a fost din Ecuador și rochiile verde închis impresionau prin trenele lungi, franjurate sau ca niște cozi de păun, cu panglici modelînd șiruri de grămăjoare de dantelă, asemeni unor prăjituri apretate.

Au urmat suedezele, cu rochii lungi de culoarea aloeii atingînd ușor pămîntul, remarcîndu-se printr-un fel de solzi pal care își schimbau culoarea după lumina reflectoarelor. O firmă franceză mai puțin cunoscută a prezentat o colecție de fuste pînă la jumătatea gambei, un fel de „midi” cu fire de metal subțire de-a lungul tivului care dădeau mersului un sunet melodios. Publicul a fost cucerit de prezența cehoaicelor, cu o garnitură de rochii simple, la nivelul genunchilor, în care fiecare rotulă era dezvelită de o fantă ovală, pentru a urma o casă de modă americană cu rochii scurte, gen „majorete”, extrem de evazate, dar

încă decente. Asistența a fost tulburată de prezența brazilienelor, în fustițe care erau mai degrabă umbre ale centurilor și curelelor sofisticate, pentru a intra pur și simplu în delir la apariția unei case de modă din Noua Zeelandă, care înfățișa numai bluzele în formă de rochie, avînd umerii și mijlocul sub brațe iar tivul miniatunii de rochie deasupra coapselor. Profundă a fost uimirea asistenței cînd o casă de modă din Zair a prezentat numai epoleți de damă, împodobiiți cu aur și argint, singuratic pe podoabe pe trupul modelelor. Prezentatoarea anunță ultima casă de modă, din India, în care extravaganța exhibiției era o noutate și pentru acea paradă. Înaltele și brunele modele de la firma „Kharma” prezentau o colecție fără detalii vestimentare, dacă nu ar fi fost de remarcat absența capului modelelor, din al căror gît intersectarea de flashuri verzui nu părea a suplini lipsa craniului, lăsînd o exotică senzație de sînge verde crescînd și curgînd natural din lungile cefe fără sfîrșit ale fetelor.

Deputatul

Și știi că nu ai vorbit bine sutelor de chipuri care se mișcau și şușoteau în piața aceea, paralizat de emoție când trebuia să fii convingător să îi vezi ca în tabelele statistice cu procente verzi sau roșii, încît să fie ai tăi, să fie tu. Institutul terminat cu lucrarea dificilă, care ți-a luat timpul și sănătatea întregii tinereți, pe urmă Vera. Ea, după nouă ani de anonim, cu cîteva proiecte palide, sătulă de sărăcie monotonă a ajuns la Mihai. Închideai ochii, inerția, frica în fața despărțirii, poate și de noutate, acum se plimba și fiica ta cu nepotul demnitarului acela, cu lădoiul lui de mașină albă de parvenit. Genul care pune ketchup pe pizza de ananas făcută în casă. Sătul de proiectele de pe hîrtie, sătul de planuri de clădiri, căutînd ceva, poate e legat de asta, de politică, poate poți face ceva pentru cineva. Muzica nu o mai suportai, numai linii și iar linii, traiectorii curbe sau închise, legea pentru finanțarea unor cercetări. Unii socialiști voiau ca varul să le aparțină lor. Pămîntul rămas era o bucată de hîrtie din care căuta să pună ceva. Ploi și secetă, ghinion. Praf și vînt, Mihai plecase în Palestina, zilele treceau ca

ziarele. Atunci au început crizele de bilă, vomai, vomai tot, vomai și mîncarea de care nu te atinsesei. La aniversarea căsătoriei nu mai puteai suporta brusc pisica pe care ai lăsat-o seara la o vecină, ruinînd petrecerea. În sfîrșit legea a fost votată, un zîmbet, pișcoturi, apă tonică, apariția lui Sorin care spune: știi blocul din Pajura, lucrarea de autor, a căzut și Vera și fiica ta și liniile și pisica și ketchup-ul.

Boneta soldatului

Într-o poiană depărtată de centrul de cercetări al artificierilor, specialiștilor în balistică și armurierilor din Vrancea se găsi scheletul unui soldat căruia vestonul îi intrase cu verzeala lui în oase, pînă cînd zdrențele se scurseră în pămînt, aproape lăsînd o umbră pe oasele cenușii. Boneta se mai păstra cu două urme de glonte într-o parte și alta a capului, urme pe care experții le măriră în laboratorul de fotografiat din localitate

– Asta pare să fie urma unui glonte rusec, dintr-o armă AKM, spune unul dintre ofițeri. Se pare că a luptat împotriva rușilor în al doilea război. Trauma pare adîncă, poate de aici i s-a tras moartea. Glonte a pătruns lateral, dar se poate să nu-l fi ucis.

– Cealaltă este urma unei arme germane cu încărcător, se pronunță un altul. Se pare că a căzut undeva luptînd cu nemții. Nu știu dacă din asta a sucombat. Vom reveni imediat ce vom avea certitudini.

A doua zi a plouat tot timpul, astfel că cercetătorii nu au putut veni. A treia zi începuse o lapoviță ușoară, astfel că imediat ce ea încetă sosiră arti-

ficierii, specialiștii în balistică și armurierii. Căutură mult printre brazi, pe lângă potecile înlănțuite, pînă în poiana unde zăriră numai urmele unor pași. Urmele duceau spre o vale, după care urcau un deal. În prima zi plouase, apoi urmase o burniță fină, după care în cea de a treia urmele duceau pînă la cîteva flori de colț pe care le ocoliră, apoi erau din ce în ce mai rare, din ce în ce mai depărtate, la zeci de metri, după care dispăreau pe vîrfurile muntelui înzăpezit.

Fîntîna romană

Fetița se urcase pînă în vîrfurile fîntînii romane din Piață și, încercînd să pună mîna pe arteziană, se răni la un deget. Sîngele căzu în prima cupă, cea mai restrînsă, colorînd apa în roșu, ceea ce îi dădu o adîncă spaimă.

Punctele de sînge căpătară forma unor pești roșii, „voal de mireasă” și apa roz curse în cupa de jos, devenind oranj, ceea ce mai atenua groaza copilului și vertijul din vîrfurile Fîntînii romane. Picăturile de apă colorată se desfășurară în forma unor portocale transparente și învîrtitoare.

Stropii curseră în jos, în cealaltă cupă, devenind floricele galbene precum cele pe care le aduna de pe cîmp. În cupa a patra sîngele amestecat cu apa portocalie și galbenă se transforma în frunze de nufăr verde pal, acoperind piatra tocită și răcorind privirea mirată a copilului. În havuzul de dedesubt apa deveni albastră ca și lungul șir de nori ce trecuse deasupra Fîntînii, oglindind cerul cu pete mari de azur. Penultimul popas al picăturilor de sînge a fost recipientul devenit indigo și oglindind întreaga Fîntînă în

ultima clipă, cea violetă. Piața toată era violetă.

Și, ca un răspuns la această cădere în apa Fântânii romane, fără să fi plouat în ziua aceea, un curcubeu palid se întinse de la un capăt la altul al Ceasului.

Apartamentul

Toamna se lasă liniștită, cu multe culori fermecătoare, în căldura abia ghicită pentru ultimele zile de septembrie, astfel că ne putem plimba pe alei în vârtejul frunzelor moarte, cu crengi întunecate pe apusurile de culoarea mierii de salcâm. Uneori se aud mori în depărtare, nu acelea de vînt cu care am luptat eu, ci acelea care pregătesc „pîinea nouă”, cum spune Bacovia. „Toamna-n grădină-și acordă vioara”...

Am să-ți las această carte pentru viitoarea ta casă, poate o să ai un apartament, acum abia ajung dintr-un cartier în altul (se zice că *abia* vine din latinescul *ad vix*, cel puțin așa scrie în acest dicționar).

E bine că înveți bine, cu abnegație, vine din *abnegare*, așa scrie și dacă o să fii și tu, cum am fost și eu, uneori pe marginea vieții, să știi că ruptura aceea vine din *abruptus* iar cînd vei citi unele pagini dificile să știi că termenul vine din *absconsus*. Dacă vei sfîrși liceul vei fi *absolvens* și nu te întreba, dacă unele lucruri îți apar drept absurde, mai mult decît faptul că acest cuvînt provine din latinescul *absurdus* (un cuvînt melodos de altfel). Numește, dacă vrei, ca-

mera de studiu „camera latină”.

Există multe cuvinte complicate, exagerate, poate, unele, uite aici în carte abnormitate vine din germanul *abnormität*, a ierta dintr-un oarecare *absolvieren*, abstract, cum vei gândi tu la geometrie, în gramatică sau uneori despre arta plastică pe care nici eu n-o cunosc foarte bine, ei bine cuvântul vine din *abstrakt*. Îți vei pune pe dulapuri abțibilduri, și dacă ceva ți se va părea nepotrivit în scriere, să știi că este cuvântul *akzidenz*, care înseamnă așezarea literelor diferit, ca la tropare.

Nu e nevoie să îți botezi camera altfel, ajunge să știi câteva cuvinte, sper că mai multe decât am știut eu, oricum duhul german al modernității a pătruns în toate casele.

Iar dacă vei avea un copil, poți să îi botezi camera cum vrei, să o decorezi cu paji și cavaleri, multe cuvinte din papetăria lor vin de exemplu din franceză, cum ar fi abac în cartea aceasta, în alta scrie că provine din rusă, în alta din neogreacă sau turcă. „Ce e rău și ce e bine / tu te-ntreabă și socoate”. Vei citi la un abajur, din *abatjour*, nu abandona cititul (aici scrie că vine din *abandonner*) și pregătește pentru fiul tău un abecedar (aici scrie că vine din *abne-*

gation) din care se citează și el cu abnegație. Unele lucruri îți vor părea confuze, cuvântul vine din *abstrus*. Și dacă vei deveni tehnician, cum voia bunicul, învață chiar când vei avea acnee (aici spune că provine din *acné*) și acomodează-te cu lumea.

Unele cuvinte frumoase vin din turcește, cum ar fi *abanos* ori *abras* pentru cai, *acadea* vine din *acadé*, iar aici scrie că așa zisele *acareturi* vin din turcescul *acaret*.

Un singur lucru îți spun, cât de restrânsă îți va fi viața, lasă o ușă nedeschisă, fie că este spre un balcon sau spre o debara, pentru că nimeni nu poate explica ce se află în spatele unei ultime uși.

Părintele Albu

Începuse să obosească, deja i se părea că nu este destul de curată curtea bisericii în toamna aceea, mereu făcea observații țîrcovnicului și lumînăresei. Privea tot mai mult la nișa unde se aprindeau lumînări pentru MORȚI decît la aceea pe care scria pentru VII. Memoria îl părăsea uneori, uita chipuri de la seminarul absolvit de mult, uita cîte un nume al stareților din mănăstirile pe la care adăstase, deși privirea deslușea în continuare pravila și pildele îi apăreau netulburate, anii se mai schimbau în memoria lui, moartea preotesei se apropia parcă de data nașterii fiicei sale și albumul cu fotografii vechi apărea tot mai cețos în timp. Fotografia de la abația anglicană la care fusese o săptămîină se păstra intactă, dar perioada în care fusese acolo nu se mai ivea în minte și uneori se ruga să nu se șteargă de tot imaginile de la marginea orășelului acela liniștit. Într-o zi intră în biserică un tînăr ras în cap, cu sandale de lemn și rasă galbenă, care îl salută respectuos. Se numea Kha-mi și era un călugăr budist rătăcitor, după ce adăstase un timp în Japonia și apoi în Birmania.

„Păreți frământat, sfinția voastră, îi spuse călugărul, v-aș putea ajuta cu câteva modeste sutre și cu incantațiile mele". Văzu fotografia din albumul la care părintele Albu se oprise și după un timp bătrînul se trezi lîngă abația modestă din acel cătun anglican, respiră aerul tare al toamnei și privi cerul încă senin. Anul, numai anul scris pe peretele abației i se păru ciudat și văzu un pîlc de arcași care veneau în galop spre curte.

– E el, e el, strigă unul înalt și o ploaie de săgeți se abătu asupra părintelui.

– Eu, eu... vru să spună părintele, dar săgeata îi străpunse gîtul, șiroaiele de sînge curgînd pe sutana modestă.

– Eu, eu... Și deodată se pomeni lîngă altarul său, lîngă veneratele chipuri de sfinți, lîngă prăvălia lui, îl văzu pe Kha-mi adormit lîngă scaunele stranei și încercă să-l trezească pentru a-i spune ce a trăit, îl zgîlțîi cu putere, îl strigă, îl smuci, îl ridică în brațe, dar Kha-mi nu se deșteptă, nu se mai deștepta odată...

Lupul și vulpea

Lup, lupi, lat. lupus, mamifer carnivor canid cu corpul de c. 150 cm lungime acoperită cu blană sură, cu capul mare, gâtul gros și coada stufoasă. (*Canis lupus*) specie de mamifer din familia canidelor de 110-160 cm lungime și avînd greutatea de 35-40 kg și urechile ascuțite. Culoarea blănii, în general sură, variază după sezon și după zona de vegetație în care trăiește.

Vulpe, vulpi, lat. vulpes, mamifer sălbatic carnivor din familia canidelor cu blană roșcată, cu botul îngust și urechile ascuțite, cu coada lungă și stufoasă. (*Vulpes vulpes*) specie de mamifer carnivor. Blana este de culoare roșcată. Se hrănește mai ales cu șoa-reci, mai rar cu iepuri și cu păsări, iar în timpul verii chiar cu vegetale.

Peștele

Cei patru se așezară pe malul apei, în jurul tăvii cu trei crapi prinși de curînd, preparați unul cu ceapă, altul pe frigare și al treilea, încă zbătîndu-se, așezat pe un talger.

– L-am prins foarte greu, smucea din răsputeri, aproape să îmi rupă firul, zise încet pescarul, cu cizmele pline încă de noroi și cu tricoul ud de transpirație. Arată bine, dar se lasă greu prins în sezonul ăsta, mai ales dimineața și seara. Părerea mea e că străduința e mare, dar merită efortul. Nimic nu se compară cu o plasă plină de pește și cu o saramură pe cinste.

– Eu cred totuși că viața a început din apă, spuse biologul, un tînăr. De fiecare dată cînd ne apropiem de un pește, cu botul lui ascuțit și privirea fixă, să ne gîndim la începuturi, cum am zice din p.d.v. științific, a continuat el.

– M-am născut pe malul unui rîu, spuse turistul, de fiecare dată cînd văd pești mi-aduc aminte de copilărie și de prietenii mei, Arthur și Angelescu, plecați sau prinși cu multe treburi, care sînt născuți în

zodia Peștilor.

– Ichitis e și simbolic un semn al Redempțiunii, al Învierii și al bogăției sufletești, ca la nunta unde Mântuitorul a înmulțit coșurile cu pâine. Într-un sens, nu vorbim despre același subiect, și nici despre același obiect și trecem și noi, fără să băgăm de seamă, din „ipochimenon” în „subiectum”. Nu, hotărât lucru, nu vorbim despre același obiect.

– Să îl lăsăm pe pescar să îl pregătească așa cum vrea dînsul, își ziseră toți trei, și vom reveni după mai mult timp mai spre seară, cînd totul va fi gata.

– Ce ziceți?

– Cred că va fi o ciorbă, o simplă dar bună, poate, ciorbă pescărească, zise acela așezînd deja vreascurile sub o oală cu apă pregătită.

Seara se lăsa devoratoare și mulțumită.

Piatra filozofală

George primi telefonul în miezul nopții.

– Alo, eu sînt, Marius. Am la clinică un caz. Vino repede.

Buimăcit, lovi în ridicare teancul de volume de pe noptieră, studiile lui dragi, și se aruncă în costum.

Intră pe poarta clinicii transpirat, cu cămașa în dezordine, trîntind ușa batantă ca pe un ventilator. Doctorul Marius îl întîmpină cu o figură solemnă.

– Am un caz deosebit. O piatră la rinichi pe care nu reușesc să o scot.

George se apropie de pacienta care încă dormea, o fată de vreo șaptesprezece ani, cu părul castaniu și fața foarte albă, umbrită de un roi de pistrui.

– Toate simptomele arată piatră la rinichi, dar nu se vede nimic. Pur și simplu la raze nu se vede nimic, în timp ce simptomele sînt clar ale pietrei la rinichi. E ceva de neînțeles. Te-am chemat, îți dai seama, pe tine... Tu ești cu misterurile astea.

– Deci este simptomul de piatră la rinichi și la raze nu se vede nici o piatră?

– Cam așa ceva, mi-e și frică să spun...

– Păi, nu știu ce să zic, clipi George și se retrase un pas. Nu cred că e de competența mea.

– Iartă-mă. Noapte bună.

– Noapte bună.

Se întoarse acasă, se așeză obosit pe marginea patului, cu o lucire în ochi. Scoase un compendiu din teanc și începu să-l răsfoiască febril. Strălucirea din ochi se accentuă, se uită apoi la ceas și, cu compendiu la subsuoară, coborî încet treptele clădirii.

Spitalul era învăluit în întuneric, scările se zăreau domol sub lumina îngăduitoare a lămpilor de veghe. Intră la secția de reanimare cu cartea în mână și o privi un timp pe Alma, așezată sub cearceaful ridicându-se ritmic. Pielea ei albă parcă răspîndea lumină în camera obscură. George desfăcu încet compendiu.

– Asta este, asta trebuie să fie. Nu o putem pierde.

Deschise la primele pagini, apoi o dezveli pe pacientă. Trupul gol se umbri sub lumina discretă, tăiată de mormăitul lui George.

– Aici trebuie să fie, își spuse George cu ochii pe foaie. Își aruncă privirea în jur, zări cloroformul și puse compresa pe gura Almei.

– Aici trebuie să fie, își spuse cu strălucire în priviri.

Luă un bisturiu și, după o privire aruncată planșetei din carte, secționă pielea de pe rotulă. Sîngele țîșni, umplîndu-i de reflexe haina albă.

– Hmmm, nimic...

Mai răsfoi puțin cartea, după care se aplecă asupra corpului.

– Aici trebuie să fie.

Din sîn, sîngele se scurgea pe pîntecul alb al pacientei. Îl apăsă cu toată puterea.

– Ciudat... Nimic...

Apoi:

– Aici trebuie să fie. Privirea se fixă pe paginile de la jumătatea cărții și bisturiul secționă cu iuțeală glezna. Osul apăru alb și sîngeriu sub degetele căutătoare ale lui George.

– Aici trebuie să fie. Bisturiul se înfipse adînc în partea stîngă a pieptului. Inima, smulsă, pulsa încă în palma însîngerată a cercetătorului.

– Ciudat, ciudat. Aicea trebuia să fie. Nu mai înțeleg nimic...

Partida de cărți

din volumul MAI MULT CA MOARTEA

Regele de pică

„Rege de pică / Jocul despică" printr-o coroană tăioasă, regelc de pică taie jocul în două, taie masa în două, taie timpul în două, taie filmul în două și depărtările în două, pică pe care se găsea dama de inimă roșie, tăiată în inimă de o parte și culoarea roșie pe de altă parte.

Regele de inimă roșie

Inima lui a pulsant pentru jocul aparențelor, sîngele lui a curs în memoria lor, creionul lui a gîndit pentru alte judecăți. Ocolind grădini, a cules deditei din care își compuse o coroană în amintirea vremurilor trecute. Luă inima roșie și o prăji ușor la microundele apusului de soare.

Regele de caro

Încotro? - se întreabă regele de caro, ieșind pe ușa cazinoului. Fusese scos din cărți, așa cum fusese scos din armată, i se scosese un ochi pentru o chestiune în care nu avea nici o vină și fusese scos la aer, din mâinile de paznic ale pocheriștilor și din mișcările jucătorilor de canastă care nu își aminteau nimic.

Regele de treflă

Regele se plimba pe malul lacului, în timp ce ora tăia, secundă cu secundă, frunză la cîini. În cea de-a treisprezecea rotire în jurul lacului, se așeză pe un chaise-longue și își mîncă dulceața de caise. Cerul era senin, o umbră de avion îl brăzda, întorcînd stelele ca pe niște semințe.

Valetul de inimă roșie

El ascultă muzică de Pink Floyd, Aerosmith, Rolling Stones, Michael Jackson, Jon Bon Jovi, Eric Clapton, U2, Beatles, Cheryl Crow, Spooky Tooth, Uriah Heep, Patricia Kaas, Alanis Morissette, East 17, Bob Marley, Charles Aznavour, Janis Joplin, Amalia Rodrigues, Leonard Cohen, George Michael, Cat Stevens, Bob Dylan, Gianna Nanini, Charlie Parker, Tom Jones.

Valetul de pică

Te regălesc în lupi, în vulpi, în bufnițe, în condori, în veverițe, în dropii, în turturele, în pajure, în zăgani, în urși, în căprioare, în hîrciogii, în papagali, în vulturi, în arini, în mesteceni, în fragi, în stejari, în salcîmi, în pedicuță, în rostopască, în melci, în tei, în tătăneasă, în gărgărițe, în fluturi.

Valetul de treflă

Tu joci tenis, fotbal, volei, handbal, baschet, baseball, oină, box, judo, jiu-jitsu, kam-fu-fithing, darts, yahting, caiac, canoe, schif, sărituri, polo, ski fond, slalom, coborîre, parașutism, sporturi cu motor, șah, bridge, poker, ruletă, chemin de fer, whist, trageri cu arcul, planorism, aviație sportivă, gimnastică, surfing, golf, alergări, aruncări, disc, garduri, săritura în înălțime, înot, scrabble, rebus, curse de cai.

Valetul de caro

Tu vorbești cu Emilia, Esmeralda, Antonia, Ada, Adriana, Alicia, Ama, Beatrice, Rozalia, Cornelia, Carmen, Desdemona, Diana, Doroteea, Maria, Nicoleta, Nora, Dana, Delia, Dominique, Tania, Tonia, Sonia, Amelia, Amalia, Ana-Maria, Jeanne, Daphné, Iulia, Ioana, Isabela, Geta, Georgeta, Gina, Geanina, Lucreția.

Dama de treflă

Tu vorbești la telefon cu următoarele numere - 0134352, 01684756, 011897745, 01568934, 01895432, 01785432, 01643890, 01267538, 01247856, 01338490, 01238944, 01288337, 01999878, 01844656, 01277498, 01769243.

Dama de caro

Ea bea cognac, liquor, vodcă, șampanie, bitter, cinzano, bere, mastică, secărică, gin, pepsi, coca, vin, cico, grapfruit, limonadă, citronadă, campari, țuică, cock-tail, palincă, dubonnet, cointreau, cafea, prigat, rom, ea are părul roșu, roz, veronese, rose, galben, galben isabelle, albastru închis, albastru deschis, verde deschis, verde pal, verde brad, verzui, vernil, fleur de lavande, castaniu, portocaliu, orange, negru, alb gris, coliliu.

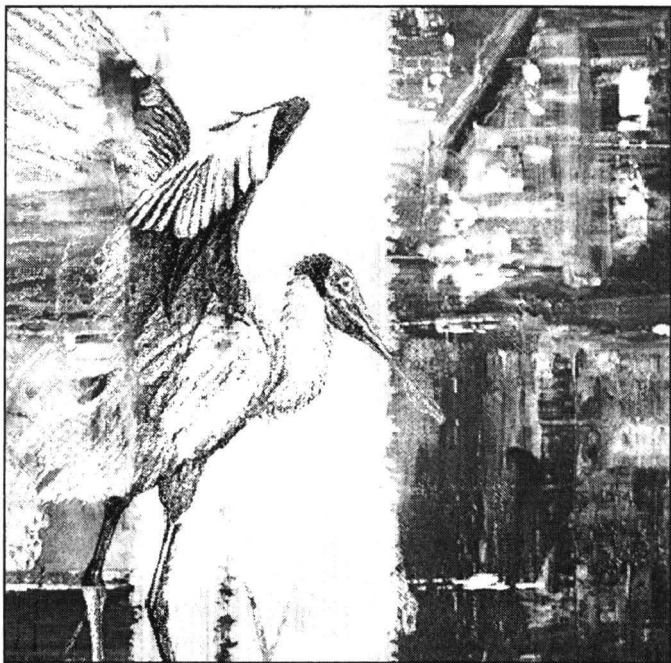
Dama de inimă roșie

Ea dansa, dansa de atîta timp încît ceasul se prăbuși tot măsurînd orele. Ea dansa în costumul ei ecosez, în rochia de seară cu strassuri, în costum de baie, în taior, în palton și în fulgarin. Ea era coafată într-o coadă, în două cozi, în șuvițe, în coc, în plete, ea avea ochii verzi, roșii, albaştrui. Ea fusese la numeroase concerte rock, la teatru, vernisaje și expoziții.

Dama de pică

Intrigantă și neagră, dama de pică trecea drept un porte-malheur în rîndul celor care o cunoscuseră. După sarcină, născu o domnișoară de pică alături de care juca pichet cît e ziua de lungă. Astfel, relația cu valetul de caro nu rămase neobservată de croitorul ei, de lenjereasă și de nevoiașii comercianți de-a războiul.

Barza

text inedit

De-a lungul Căii Victoriei, sub palidele felinare electrice, în vârtejul Pieții plină de automobile, ambițios învîrtejită de vîntul rece de sub norii plumburii, murdărită de smog și dezorientată în ceață, înfrigurată înaintea plecării și obosită după întoarcere, barza trecea cu bătaii de aripă cînd largi, cînd repezite, construindu-și cuibul primăvara sau grăbindu-se înaintea marelui exod. Cei doi tineri nu o vedeau, îmbrățișîndu-se strîns, strălucind în impermeabilele lor galbene și siclamen, dansînd în ploaie, pentru ca apoi să se grăbească spre clubul prietenilor, gustînd băuturi aromate în muzica de neoprit.

Cristi și Cristina se sărutau în luminile violet și albastre, se învîrteau în mijlocul ringului, căzînd apoi pe scaunele moi cu privirea în depărtare. Pe geam se zări o clipă pata alburie în mișcare, iar îndrăgostiții tresăltară, arătînd: Uite o barză! Poate ne aduce noroc!

Locul unde fusese tabloul era gălbui, plin de praf și pînze de păianjen, iar bătrînul rămăsese chircit pe un scaun, cu fața în palme, îngrozit de furtul „Anemonelor”, care erau singura lui avere. Totul se petrecuse noaptea, scara nici măcar nu scîrțîise, iar

hoții puseseră mâna pe o valoare la care nici nu nădăjduiau. Băiețelul stătea pe podea, numărându-și jucăriile – elefântica Ebony și soțul ei Po-Chin, hipopotamul Hipo (care conducea un atelier de reparat biciclete), ursuleții Paco, cel priceput la afaceri, micuța Chloe Ford și Moscovici, precum și Pussy, Lucky, Cliff și Sori. Nu lipsea niciunul – Pongo, Dino, Plutarh și Seneca erau la locul lor, precum și Rudolf, Pitty și Samanta. Se ridică și privi mult pătratul de culoare deschisă, ca pe un ecran, locul fusese capodopera pe care, din neștiință, la zile aniversare o ocheau cu pistolul cu ventuze, acoperită apoi de praf pînă la venirea bunicului din casa demolată și „descoperirea” calității copleșitoare, semnătura lui Luchian, care acoperea în miliarde paupera lor existență. Se apropie de dreptunghiul gălbui și desenă cu un creion de grafit o barză într-un picior, zîmbind și privind cu bucurie jucăriile neatinsse. Bătrînul, scuturat de emoție, prinse creionul micuțului, pentru a schița cu atenție, după o lungă cumpănire, un ochi minuscul în dreptul capului păsării desenate de copil.

Chipul acelei fete trimitea la sexul ei. Avea un gen de concentrare a trăsăturilor spre vârful nasului, punct

de fugă spre care emergeau trăsăturile feței, un ușor strabism convergent pe pielea albă-albă, în părul negru vopsit atât de întunecat încît părea albastru și gîndea că spune: – Ai grijă cum te porți, poate ajungi „acolo”. Senatorul Făzănescu, după o căsătorie pe care o distrusese în aplombul de a face elogiul dictaturii trecute, se recăsătorise, dar „dragostea” lui nu durase prea mult. Îi picase, aflat din nou în vârful piramidei, pe această femeie de stradă căreia îi jura iubire în toate joile lui proaste și în al cărei apartament se afla, după ce i-l cumpăraseră, adunînd-o de prin baruri și hoteluri. Barza privea prin geam cum senatorul Făzănescu o alerga prin casă, fata nemai-dorind să îl vadă dacă nu îi cumpăra o mașină Porsche, iar numitul nu se mai putuse apropria de ea cîteva luni bune. Acum se învîrteau în jurul mesei, tînăra strigînd că s-a săturat de el, iar Făzănescu, imens, cît o bute triplă, de-abia reușea să se strecoare prin cameră, încercînd să o posede, dezbrăcat pe jumătate, roșu (culoarea lui de bază, de ani de zile, sub barba albă) și încins de efort, furie și neputință. Îi cumpăraseră un apartament, la insistențe ei (sau mai bine zis, ea i se băgase sub piele pînă obținuse ceea ce dorea), pe care fata îl vînduse, iar atunci cînd a

vrrut să între îl găsisse încuiat. După cîteva zile de zbu-
cium ridicol, Făzănescu se dusesese la casă și îl găsisse
pe noul proprietar, prietenul fetei, care îl pofti afară,
arătîndu-i actele casei pe numele lui. Făzănescu mai
scrise cîteva zeci de „poezii” grotești și obținu o emi-
siune la un post tv, unde să își verse oftica în public,
ca de obicei.

Radu se întorcea în „Dacia” lui verde de la servi-
ciu în ziua de salariu. Cei doi polițiști puteau fi văzuți
și de o barză în zbor, numai Radu nu observa gestul
de oprire pe dreapta, și bonierul înregistrează o amendă
echivalînd banii primiți astăzi de tînărul șofer. După
o inspecție sumară, o nouă chitanță a fost considerată
acoperită de haina de piele a lui Radu, pe care
polițiștii i-o traseră de pe umeri. O nouă foaie – o
nouă confiscare – blugii erau suficienți și iată-l pe
conducătorul auto în slip, lîngă mașina pe care cei doi
o ridicară cu o automacara, odată cu un bon final.
Speriat, înfrigurat pe marginea șanțului, tînărul e luat
și presat pe asfaltul autostrăzii, în dreptul gropilor, și
îndesat cu piciorul astfel încît spinarea lui să asigure
netezimea drumului, slabă și dungată de urmele de
cizme.

Pe strada Berzei, imobilul somptuos fusese moștenit de familia Fotache, proaspăt întoarsă din străinătate. Scările care duceau spre opt camere mari și opt dormitoare erau din marmură aleasă, aurită, ca în casa Vernescu și Monteoru, iar parasolarul de deasupra intrării o făcea să semene cu fațada actualului muzeu Enescu, clădire construită în stil baroc francez de I. D. Berindei, în primul deceniu al secolului douăzeci. Toate detaliile corespundeau cu planurile clădirii, astfel că domnul Fotache își instală biroul de director comercial în marile săli ale clădirii. Doar o nișă nu putea fi identificată de pe planul casei îngălbenit de vreme. Întreaga familie – domnul director, Emilia, care la cincizeci de ani începuse să se miște mai greu, Mimi și Toni – cotrobăiseră zile în șir, bătuseră cu degetul în pereți, iar capul familiei ascultase chiar cu stetoscopul în căutarea golului din cărămizi care să numească firida proiectată la parter în dreptul holului imens. Toni zicea că oficiul trebuie să corespundă undeva, astfel că insistară în demersuri prin biblioteca de la etaj, scotociră carte cu carte. În sfârșit, stetoscopul găsi eternul raft fals, care corespundea în adâncime cu un fel de coș imens care se termina la primul nivel. Mirosul de praf și tencuială

veche a fost învins cu greu și un sipet de mărime mijlocie fu scos din firida ancestrală. Înăuntru se afla un corp îmbălsămat, nu foarte înalt, la a cărui vedere domnul Fotache se luă cu mâinile de păr. – Să te ții acum declarații, anchete, întrebări și formulare, de la procuratură pînă la institutul medico-legal. Să fie aici mîna străbunicului, se întrebau copiii, iar Doru, băiatul în casă, a fost imediat trimis cu cadavrul spre cea mai apropiată cămară, pînă la venirea autorităților. Doru îl cără cu greu, lăsînd urme de pînză de păianjen pe parchet și, ajuns în debara, zări sub coastă un loc unde pielea pergamentoasă era ruptă. Apăsă și zări o monedă de aur, iar degetele abile mai scoaseră cîteva, pentru ca, pînă la urmă, toate să fie basculate de-a lungul lamei unui cuțit de bucătărie, ca dintr-o pușculiță blocată. Doru le strînse în tăcere, punîndu-le într-un rucsac vechi. – Alo, Angela? Ce crezi că am găsit?

Cavalerul trecea în trombă pe străzile capitalei, trăgînd cu coada ochilor creoli fără grijă și fără interes pe fereastra BMW-ului de lux. De mult, din copilărie, drumurile sale se întrețeau cu acelea ale notorietăților. Devenit el însuși o autoritate, dicta

ușor măsurile care urmau să schimbe viețile atîtor trecători. Felul arogant, de fapt ironic și distant în care comunica cele mai draconice „măsuri” devenise celebru și era o intersectare între „răceala” oficialului de la externe și o înclinație naturală, aliaj de superioritate și dispreț. Agenda, temuta agendă neagră, era ținută ușor între mîini, cînd mașina viră brusc, gata să calce o barză mică, obosită de zbor, care se odihnea pe caldarîm. Agenda neagră își continua destinul – un zero de la pensionari – și mii de bătrîni prost îmbrăcați, subnutriți, înconjurară mașina, vociferînd și cerînd îndurare, cu ochii în lacrimi și îngenuncheați din disperare. Un zero de la Banca Internațională a Religiiilor – și sute de demonștranți cu fețe scofilcite, nedormite, schimonosite de nemulțumire se aruncară pe automobilul negru. Un zero de la construcții – și blocul din dreapta se prăbuși, într-un vacarm însoțit de nori înecăcioși, de culoare roșiatică. Un zero de la Sănătate și patru sute de care mortuare se perindară prin fața automobilului, acoperite de valtrapuri și coroane, în hohotele de plîns ale rudelor. Un zero de la Transporturi și toate mașinile din jur se opriră, sub cerul întunecat, în timp ce pe ferestre se vedeau chipurile nemișcate, privind în față, cu mușchii încor-

dați pe obraz și lacrimi de prea multă fixație a ochilor. Cavalerul, care declarase mereu că nimeni nu este medicul lui ca să stabilească dacă a obosit sau nu (lucru redat, reluat, mărit și repetat de jurnale pînă la exasperare) sssttt – nici măcar Vornicul ssstttt – colinda între Palate cu ochii mobili și zîmbetul subțire ca lama, imprevizibil, și învîrtea pe mîna stîngă o brățară făcută din capetele miniștrilor. În apusul portocaliu, într-un fel de caleidoscop apăreau, pe rînd, cînd coafuri strînse, sau o pereche de ochelari, cînd șoferi ori ingineri la lucru, cu ochii coborîți și gata să tresalte la sunetul stăpînului.

Poetul Pădure își lansa, în sfîrșit, volumul antologic la librăria Eminescu, după o lungă așteptare și o selecție riguroasă din celelalte cărți. Acolo, între cele patru coperti, se afla întreaga sa viață. Bucătăria copilăriei acoperită de nea, la a cărei vedere micuțul nu scrisese o poezie despre iarnă, ci o strofă despre muscamorul „zeppelin”, motocicleta din curte care îi căzuse pe picior, vecina Simona care emigrase în primele clase în Israel, Dolfița și șlefuirea versurilor din revista școlii, pasiunea pentru istorie și călătorii, erosuri și muzica din liceu, Horia și refuzul ameri-

canilor de a-i da viza, aventurile din facultate și războaiele, lecțiile de tenis și felul în care opiniile celorlalți se oglindeau în cuvintele lui. Își selectase poemele după ce întinsese manuscrisele pe covor, privindu-le ca pe o pictură ale cărei nuanțe le ordonă în orizontul așteptării cititorului. Prezentarea cărții fusese pregătită minuțios, limonadele și sticlele erau aranjate pe policioare rînduite și, deodată, în mijlocul discursurilor plăcute ale celor aleși, poetul se simți extrem de singur, lăsîndu-și ochii să colinde prin sala plină de vînzătoare, persoane care rîdeau și șușoteau, înghețate șoapte, ridicîndu-și chiar involuntar gulerul sacoului, ca în fața unui crivăț necruțător. Cine sînt oamenii aceștia, ce caut eu aici, între gesturi și fețe, multe străine, cînd am scris eu versurile astea? Și atunci, dintr-o dată, cărțile se ridicară de pe raft, ieșiră pe ușă și bătură din pagini ca o barză ce se întoarce obosită spre cuib.

Cei doi tineri hotărîseră să petreacă sfîrșitul de săptămîină la „iarbă verde” așa că se îndreptară, în vremea prînzului, cu mașina spre Băneasa, cu gîndul la cochetul restaurant de acolo. Dan se mulțumi cu Pepsi, iar Dorina comandă un Cinzano înainte de

șnițel și Cordon bleu. Cu degetele lungi, bătînd în tăblia subțire, fata mai ceru un whisky, în timp ce partenerul ei contempla automobilul, ca un cunoscător, sorbind încet un espresso, îmbujorată, soția îl întrebă dacă mai poate să bea un coniac, aprobat de Dan, aplecat deasupra farfuriei, cu o mișcare din cap. Dorina se clătina ușor pe scaun, neatingîndu-se de ruloul fierbinte, cu ochi strălucitori și mișcări ritmice din umeri. Pe ring se dansa, coafura aurie se mișca ritmic și fata se alătură grupului de dansatori, solicitată apoi de un individ la un blues. Ea acceptă imediat, întorcîndu-se mai tîrziu cu un pahar mare de votcă în mîină, adus de la bar. Dan simțea că soția sa se apropia de „zona crepusculară”, cum îi spunea el, stare de spirit în care Dorina devenea intratabilă, așa cum intra nervoasă întîrziind de la serviciu și nu îi putea intra în voie cu absolut nici o întrebare. Se enerva din te miri ce, îl contrazicea și îl imita, scălîmbăindu-i cuvintele, de fiecare dată cînd rămîneau singuri. Se înconjurase de tot felul de cucoane ticăite sau isterice, iar prietenii comuni erau de la bun început un pretext de întreceri bahice. În local, se desprinsese unduindu-se de dansator și se prăbuși pe scaun, gata să-și lase capul pe brațe, dea-

supra mîncării intacte. O luă de mîină și aproape o aruncă în mașină, pentru a opri după o oră la marginea drumului, de partea cealaltă a lizierei înverzite. Confuză, adormi, se trezi pe pămîntul reavăn și simți fusta smulsă și mîinile lui fierbinți de-a lungul coapselor. Se simți contopindu-se cu el într-un spasm lung, și, ca în vis, cu capul vîjiînd, păru că aproape picotește. Fruntea i se ridică deodată, alarmată, iar genunchii începuseră să-i tremure, pulpele să transpire, iar țipătul străbătu marginea pustie de pădure. Șoldurile se scuturară cumplit, din pîntec părea că urlă, și Dan scoase la lumină un boț de carne însîngerat, cu mîinile tremurătoare. Venise barza.

Victor Ieremia colecționase toată viața discuri de gramofon și apoi de vinil, pasiunea sa oprindu-se atunci cînd venise vremea casetelor și CD-urilor. Stătea tot timpul lîngă gramofon și apoi lîngă picup, cu ochii închiși și mîinile pe genunchi, clintindu-se numai atunci cînd schimba placa. Tînăr ofițer de aviație, cunoscuse sălile de dans ale trecutului, melodiile lui Zavaidoc și compozițiile lui Fernic, el însuși pilot. Căsnicia lui fusese o ratare, Nina fiind o învățătoare urîță și proastă, pe care o luase în grabă,

pentru a nu-și periclita cariera. Fiica sa paralizase de mică și viața lui devenise o umbră pentru instrumentele de redat muzica. Dintre melodiile moderne îi plăcea Remo Germani, Celentano și mai ales o melodie – „Barza”, pe care o asculta de sute de ori. Nina se scoflcise de tot, devenise tuciurie la față, iar „simplitatea” ei de spirit devenise tîmpenie crasă. Prin casă nu se auzea decît „Barza”, iar fata ajunsese să fie alimentată artificial. Sunetele se ridicau vioaie de pe discuri, pînă cînd, într-o dimineață, Victor își vîrî gîtul în volutele ritmice care urcau în văzduh, rămînînd spînzurat de notele săltărețe, cu picioarele atîrnînd deasupra pîlniei.

– Dacă vrei să vă recuperați „Jaguarul”, pregătiți o sută de mii de dolari. Vă mai sunăm noi. Tic. Lily, femeia încă frumoasă la cincizeci de ani, fardată splendid și zveltă prin fitness, trînti furioasă receptorul. – Mizerabilii dracului! – scăpă ea și mai trînti o dată telefonul. Mașina era moștenire de la tatăl ei, inginer auto și reprezenta singura ei avere, dincolo de veniturile sporadice ale unui cabinet notarial. Își privi din reflex garderoba, privi costumele Gucci și Armani din vremuri mai bune și le resfiră nervoasă pe

102

umerase. – Ce să vînd? Tatăl ei fusese un maniac al bijuteriilor pe patru roți, mașina care i-a fost furată era mai mult o amintire dragă iar ea nu avea de unde să facă rost de bani pentru răscumpărare. Îl întîlnea des pe vecinul ei de etaj, un chirurg pensionar care încă mai practica, după o carieră strălucită. Mic, îmbrăcat elegant, cu o șepcuță cosmopolită pe cap, mirosind a after-shave scump și cu haine din străinătate, doctorul o saluta ceremonios cînd se întîlneau pe palier, vis-a-vis de apartamentul în care locuia singur. Gînduri machiavelice încolțiră în mintea Lilianeii. Și primul gest, prima reacție a fost să se ducă la tabelul cu „întreținerea”. Da, medicul avea datoriile plătite la timp, constată ea, aprinzîndu-și o țigară. Așteptă seara pentru a se îmbrăca sumar și sună, cu o sticlă de șampanie în mîină, la ușa vecinului. Restul a fost floare la ureche. Bătrînelul se chercheli repede după paharele băute în cinstea ipoteticei ei zile de naștere, după care Lily îl ștran-gulă și îl îndesă într-un sac de plastic. În dulap găsi aur, valută, lei și, după părerea ei, tablourile puteau fi vîndute repede și foarte bine. Îi dădu drumul pe burlanul de gunoi. Din prada obținută plăti răscumpărarea, iar pe radiatorul mașinii găsi, în locul

amuletei din argint masiv reprezentînd un jaguar, o barză cu aripile întinse.

Barza trecea încet deasupra casei Romanit, ridicată de boierul Faca între podul Mogoșoaiei și podul Tîrgoviștei și vîndută de moștenitori vistiernicului Romanit. Lumea mergea grăbită în lungi lodene și pălării cu boruri mari, alternau cu fuste strîmte în pliori și bluze de culoare deschisă pe sub taiorurile ecosez. Un vuiet trecea prin mulțime, dincolo de casa parohială a bisericii Răzvan, pînă la casa construită pentru paharnicul Manolache și ajunsă în proprietatea Cleopatrei Trubețkoi, născută Ghica. De la palatul lui Cezar Liebrecht, director al poștelor pe vremea lui Cuza și cumpărată la licitație de G.C. Filipescu, mareșal al Palatului, la casa Manu, care a aparținut marelui logofăt Alecu Florescu și intrată apoi în posesia generalului Gheorghe Manu, de la sediul Cercului militar, făcut după planurile lui Maimarolu în 1912, la casa Lahovary proiectată (la începuturile sale) de însuși Mincu, un zvon tulbura siluetele în haine reiate sau „uni” de culori închise, contururile acelor domni cu „Universul” sub braț și aprinzînd țigară de la țigară – abdicase Regele.

Georgiana credea că îl iubește pe George așa cum se crede și se iubește la șaisprezece ani – confuz, abulic, hipnotic. Pînă și prietenul lui George, Gigi, observase starea de transă în care intra fata atunci cînd se apropia prietenul ei, mereu pus pe șotii, tuns scurt și îmbrăcat în blue-jeans de ultima modă. George și Gigi erau printre cei mai înstăriți elevi de la liceul lor – nu era o problemă să vină la școală cu mașina sau să meargă cu taxiul la Sinaia. Georgiana locuia cu tatăl vitreg, handicapat, pe Banu Manta și grija ei cea mare era ca una dintre cele două perechi de pantaloni de velur să fie curată. Nu-și permitea un sandwich la școală, lăsîndu-și profilul să plutească printre bluzele oranj și discuțiile la telefoane celulare. În seara acelei petreceri, cînd ea nu avusese ce să mănînce la prînz, George o anunță că și-a schimbat mașina cu una de lux și îi dăruie drept mărțișor o barză mică de aur, rugînd-o să o poarte tot timpul. Trecînd dintr-o încăpere în alta, îi găsi pe Gigi și pe George strîns îmbrățișați, sorbind cu delicatețe picăturile de vermut unul de pe buzele celuilalt.

Pe acoperișul bisericii Sfîntul Gheorghe vechi își făcuse cuibul o barză. Unii dintre enoriași se bucu-

rau, considerînd-o un simbol al primăverii și fertilității, alții ar fi vrut ca tabla nouă să nu fie mereu plină de paic aduse de harnica zburătoare. Părintele Vasile avea o singură problemă – blestematul de obicei de a fuma, de care nu se putuse dezbăra nici înainte, nici după hirotonisire. Degeaba îl bodogănea preoteasa, zadarnic fusese muștrat pe cale ierarhică, Vasile nu putea renunța, din oră în oră, la țigarea parfumată, pe care o privea cu dragoste și devotament. I se spusese că nu se cade, că își distruge sănătatea și-și cheltuiește banii, că se leagă prea mult de cele pămîntești. Zadarnic, însă – părintele pufăia cu delicia, își umplea pieptul de fum aromat și scotea cercuri transparente din gura țuguată grațios. De la un timp, mai lăsase vorba că ar fi renunțat, și ceilalți nu îl mai vedeau „cu pipa în gură”, nu mai era însoțit de norișorii cenușii și totul părea că intră în normal. La o singură slujbă îl văzuseră surescitat, pămîntiu, iar mîna tremurătoare ținea cădelnița foarte sus, aproape de chipul căutător și deodată – retras. Cu spatele, sfinția sa scoase un chiștoc din cădelniță și inhală fumul prelung, în mirosul de tămîie, cînd o rază poncișă de soare străluci brusc cu putere, intră pe o lucrămă a bisericii, poleind cu irizații și nuanțe reflec-

tate, crucea aurie de pe spatele sutanei.

Nicoleta nu știa al cui e copilul. Făcuse testul „barza” și data conceperii se situa între seara petrecută cu Vlad după cină, excursia cu Bogdan la munte și ceaiul deșănțat unde se retrase cu Cosmin în dormitor. Pe Vlad Costescu îl aprecia pentru generozitatea lui, puțin brutală, puțin „marcată”, cât să nu treacă neobservată vreodată. Se înțelegeau grozav la pat, deși Vlad avea o insomnie rebelă și nu o lăsa să doarmă, sub o cascadă de teorii despre persoană și societate. Bogdan Rădulescu era „copilul” din visele ei, palid și subțire, visător și sensibil, cu care se iubea fragil, ritualic, într-un veșnic început. Pe Cosmin Barză îl cunoscuse la o petrecere și îi spusese că este în căutarea celei care avea să îi devină „soața”, cum zicea el.

Azilul era instalat într-o veche casă de târgoveți din secolul al nouăsprezecelea. Geamurile nu erau noi, nici măcar curățite în fiecare zi, cercevelele simțeau umbra vremii, iar podeaua era din scînduri, ca la începutul veacului. Cîinele „barzoi” se plimba prin

curtea largă, urmărit de la ferestre de bătrînii aflați după vizita de dimineață. La Silvia nu mai venise nimeni de zeci de ani – mică, smochinită, își cîntărea în mîna pastilele de piracetam (pentru atenție), lecitină (pentru memorie) și romparkin (împotriva tremurăturilor). Le luă cu un pahar de apă și privi lung răsăritul trandafiriu care vira în dimineață. Alb, deșirat, Kuki își pierduse întreaga familie într-un accident și acum se juca plin de concentrare cu șnurul de la halat, care alunecă pe roțile nichelate între care Kuki își petrece existența. O melodie subțire se auzi din spatele paravanului, un tango sfîșietor despre pampa și amurguri cu fîntîni scîrțîind. Cuvintele spaniole păreau o poezie prin ele însele, iar sunetul acoperea mătăsos silabele cu o eșarfă de note. Timid, Kuki conduse căruciorul pînă lîngă Silvia, invitînd-o din priviri în mijlocul camerei. Cele două cărucioare trasară linii paralele, pînă cînd muzica aduse linii frînte, scurte, subțiri în urma roților de cauciuc.

Fabrica se înălțase la marginea orașului, iar majoritatea oamenilor din acel cartier lucrau acolo. Legați prin părinți și copii de ritmul uzinei, cu toții trecuți de mulți ani prin halele reci, muncitorii ieșiseră în acea

zi în curte, nemulțumiți de anunțarea unor disponibilizări. Totul arăta ca în filmele „epocii de aur” despre manifestațiile „progresiste” ale revendicărilor sindicale dinainte de război împotriva patronilor burghezi. Grupurile murmurătoare purtau pancarte cu sloganuri și rime întîmplătoare, iar demonstrații erau îmbrăcați peștiș, de la salopetele de zi cu zi la canadiene de base-ball pe care scria fantezist „Los Angeles” sau „Chicago”. În timp ce liderul contestatarilor vorbea la microfon, o parte dintre angajați rămăsese la lucru în continuare în atelierile zgomotoase. Sandu se urcase ca de obicei pe schelă în hala descoperită pentru a prinde utilajul de cîrligul macaralei. „Uite o barză!” strigase Relu, arătînd cu degetul în sus. Sandu privi încordat la intersecția dintre geamurile colorate și cerul spălăcit, iar un reflex al luminii pe suprafețele lucioase îi luă vederea chiar în momentul cînd trebuia să pună piciorul pe treapta de metal. Gelu alunecă, iar strigătul său străbătu incinta. Căzut pe podeaua de ciment, se mai mișcă două secunde spasmodic, după care trupul încremeni cu brațele desfăcute și capul înclinat pe un umăr, lîngă o grămadă de stinghii de lemn și cuie.

„După cum realitatea ne-a demonstrat, creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost sînt principalele mijloace pentru ca unitățile noastre productive să devină rentabile. În același timp, se impune o creștere a disciplinei și o sporire a implicării factorilor de conducere în activitatea concretă, de prelucrare și distribuție a bunurilor materiale. Am observat și în acel județ o slăbire a conștiinței revoluționare, o tratare superficială și formalistă a documentelor de partid, o necunoaștere a importanței resurselor naturale și o interpretare eronată a raportului dintre modul de proprietate și mecanismul producerii plus valorii. Acum, cînd bunurile materiale și spirituale aparțin întregului popor, este de datoria noastră, a conducerii de partid, să indicăm căile și mijloacele prin care minunatul nostru tineret poate să aibă acces la cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. În același timp, pe plan mondial se adîncește prăpastia dintre țările bogate și cele sărace. Creșterea datoriei externe, racolarea de către marile puteri a cadrelor și persoanelor angrenate în procesul economic, identificarea și exploatarea preferențială a resurselor naturale fac ca societatea noastră, înarmată cu cele mai înaintate teorii ale marxism-leninismului,

să nu poată stăvili amenințarea imperialistă. Doresc tuturor participanților la această largă adunare populară mult succes în activitate, multă sănătate și fericire, tovarăși!"

Barza trecea scîrbită pe deasupra Sălii Palatului, pe deasupra ziarelor deschise, pe deasupra delegaților cu ecuson, pe deasupra radiourilor și televizoarelor în funcțiune.

La secția incubatoarelor din maternitate domnea ca de obicei liniștea, întreruptă din cînd în cînd de fișîitul infirmierelor care verificau starea bebelușilor. Lumina cădea caldă și opacă, precum laptele, peste paturile acoperite cu plexiglas în care stăteau doi cîte doi cei nou născuți. Ca niște pîini în scutece albe, precum niște obuze cu un vîrf de piele congestionată, micuții se aflau parcă într-o continuitate cu inerția prenatală, ținuți de aer ca într-o carcasă invizibilă, rînduiți ca niște semințe materializate în fruct după numărul așternuturilor și etichetelor de la mîină. În patul din colț, un bebeluș reușise să își scoată brațul deasupra scutecului și îl ținea în aer, cu pumnul mic strîns ca o torță de carne. Lîngă el își continua somnul colegul de incubator și deodată pumnișorul coborî

ca o săgeată deasupra acestuia, lovindu-l în plină față. Copilașul din dreapta își scoase și el mîna din învelitoare, și îl atinse serios cu palma pe cel dintîi, tumefiindu-i obrazul. Bebelușul din stînga lovi cu sete nasul vecinului, umplîndu-l de sînge. Pînă la riposta nouă a acestuia, infirmierele se strînseseră și încercau să îi despartă. „Repede, repede, la secția Barza!”

Norii de ploaie se strînseseră în partea de est și berzele își începeau, în aerul cald încă, marea peregrinare. Părăseau cuibul de pe casa unde locatarii sărbătoriseră de atîtea ori Yom Kippur și Purimul. Se aflaseră alături la sărbătoarea circumciziei, la Bar Mizvah și fuseseră zăriți împărțind hrană cușer, plecînd cu kippele și Talmudul la templul coral. Berzele se duceau, lăsînd toate acestea, traversînd Mediterana la marginea nisipului, lîngă un oraș străbătut de strigătul muezinului. Moscheea se profila între caravanele oprite pentru popasul de noapte și sondele de petrol înconjurate de tancuri și rampe pentru rachete.

În parcul de distracții, tînărul arăta performanțele

noii sale puști de vânătoare unui prieten, printre tot felul de caruseluri, călușei și „montagne russe”. Cartușul a fost descărcat din neatenție asupra unui cuib de barză de pe casa apropiată și un țipăt frânt s-a auzit, o dată cu zgomotele unei căderi. Pe aleea alăturată, chiar pe un din tablele de șah a pasionaților înșiruiți riguros, printre piesele fixe, poposi și se rostogoli un ou de barză.

Penthouse

din volumul MAI MULT CA MOARTEA

Penthouse (I)

Dan oprise motorul Fordului nu departe de margine, de unde se auzea destul de bine zgomotul valurilor și clinchetul paharelor de petrecere lîngă bungalow-urile de pe plajă.

Privi în jur și nu văzu decît o siluetă grea a unei tinere fete privind apusul. Dan rulă încet pînă la faleză și în trecere auzi vocea ei – Domnule, nu mă interesează. Cinci sute.

Porni în marșarier și în lumina galbenă a farurilor văzu o fată de 15 ani, platinată, cu o bărbie ascuțită dar armonioasă.

- Ai tăi știi ce învîrți pe-aicea? - o întrebă deschis.
- Sînt departe, nu au de unde să știe.
- O.K., urcă în dreapta și să mergem cît de departe spui tu.

Penthouse (II)

Dan intră în clubul de biliard, animat în jurul ciupercii de lumină. O ghirlandă de fete înconjura jucătorii.

– Nu-mi oferi ceva de băut, frumosule? îi spuse o animatoare migdalată, cu accent filipinez.

– Numai dacă îl bem în trei, cu prietenul meu.

– Bine, fie.

– Hello, Nick, sînt cu Dan. Vezi că la Billiard's Club un pește jumulește rău de tot niște fete frumoase foc. Nu ai loc pentru o mică filipineză la tine în bar, chelneriță?

– Mda, bine, dar o fac numai pentru tine.

– Hai să mergem, Cio-cio-san, sîntem așteptați la treburi serioase.

Penthouse (III)

Dan auzise o grămadă de discuții despre fetele care rătăceau pe plajă, dar nici una nu îl întărită mai mult decît cea a unui texan borțos lîngă o finlandeză subțire pe care o tot pipăia și își permitea să spună tot ce îi trecea prin capul ăla găunos ca arvună pentru clipele următoare.

– Știi ceva, băiete! zise Dan. Cît ai oferit doamnei?

– Asta-i treaba mea.

– Ba, e treaba mea. Cît, domnișoară?

Finlandeza tăcu, lăsă paharul și spuse „două mii”.

– Uite două mii și dispari sau mai bine dispărem împreună.

Ceața se lăsase compactă spre dimineață, astfel că Erikăi îi era frig în automobil. Dan dădu drumul la aerul condiționat, puse muzică și o întrebă într-o doară– cîți ani ai?

– Optsprezece.

– Știi să gătești, să speli și să ai grijă de un copil?

Vorbesc serios.

– Cred că da.

– Hai să te depun la mine și pe urmă vom mai vedea.

Penthouse (IV)

În clubul acela negrii erau tratați mizerabil, ceea ce îl scosese din sărite pe Dan.

– Cum te cheamă, o întrebă pe o tânără mulatră care dansa mult, lăsându-se pipăită de un grăsan apoplectic.

– Grazy.

– De ce îl lași să se folosească de tine în halul ăsta? E meseria ta, da' trebuie să ai puțină demnitate, cum să spun?!

– Toți negrii sînt tratați așa aici.

Scaunul turnant trecu la zece centimetri de capul tînărilor, la fel și sticla de whisky.

O trase pe Grazy sub masă și le spuse celorlalți – dacă mai aruncă cineva cu vreun obiect dau foc bombeii ășteaia împuțite.

După o clipă de tăcere, o luă pe Grazy și o urcă în Fordul Escort, dispărînd în noaptea plajei.

Penthouse (V)

– Dacă se apropie cumva, o împușc – urlă puștiul cu pistrui cu degetul pe trăgaciul armei în pragul băncii REY TIME, cu toți funcționarii cuprinși de panică.

– Nu mă vrei pe mine în locul ei? întrebă Dan după tezghea. Îți închipui... să ucizi o femeie...

– Tacă-ți gura, băiete. Nimeni nu mișcă pînă nu ies cu fata asta, spuse pistruiatul după ce își umpluse geanta cu bancnote.

– Poliția! strigă Dan și în secunda în care privirea pistruiatului se opri într-o parte, glonteale îi și pătrunseser prin mîină, făcîndu-l să scape servieta diplomat și să permită fetelor să fugă, pînă cînd alarmele și somările oficiale rezolvară restul chestiunii.

Conversația

din volumul BISERICA PLOII

CONVERSAȚIA 1

- Când începe spectacolul?
- Când începe conferința?
- Când pleacă avionul?
- Când telefonează el?
- Când se termină cursurile?
- Când vin musafirii?
- Când se închid magazinele?

CONVERSAȚIA 2

- Cine este la fereastră?
- Cine este în cameră?
- Cine este pe stradă?
- Cine este pe peron?
- Cine este în sală?
- Cine este în grădină?
- Cine este în magazin?
- Cine este pe hol?
- Cine este în mașină?

CONVERSAȚIA 3

- Ce este în dulap?
- Ce este pe masă?
- Ce este pe scaun?
- Ce este pe podea?
- Ce este în geantă?
- Ce este în fața casei?
- Ce este în spatele fotoliului?
- Ce este pe șifonier?

CONVERSAȚIA 4

- El a cântat?
- El a luptat?
- El a pictat?
- El a cântat la gitară?
- El a scris poezii?

CONVERSAȚIA 5

- Unde este stiloul meu?
- Unde este mapa mea?
- Unde este creionul meu?
- Unde este caietul meu?
- Unde este cravata mea?

CONVERSAȚIA 6

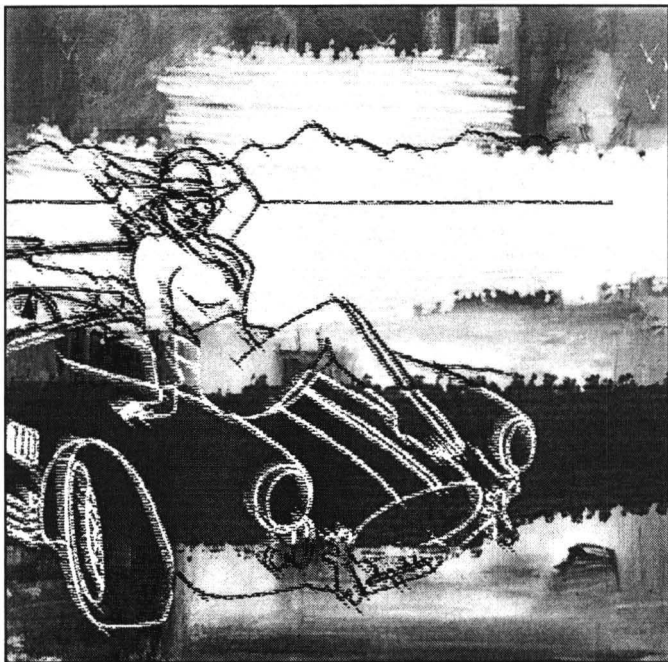
- Tu n-ai să uiți biletele de călătorie, nu-i așa?
- Tu n-ai să pierzi cheia, nu-i așa?
- Tu n-ai să scapi sticla, nu-i așa?
- Tu n-ai să atingi pianul, nu-i așa?
- Tu n-ai să cheltui banii, nu-i așa?
- Tu n-ai să pedepsești copilul, nu-i așa?

CONVERSAȚIA 7

- Unde se obțin timbre poștale?
- Unde se obțin ilustrate?
- Unde se completează formularul?
- Unde se cumpără ziare?
- Unde se expediază telegrame?
- Unde se obțin timbre fiscale?
- Unde se rezervă locuri?
- La ghișeul 3
- La ghișeul 1
- La poștă
- La chioșcul de ziare
- La poșta centrală
- La oricare chioșc
- La agenția de voiaj

Cimitirul de mașini (II)

din volumul PĂMÎNT VINOVAȚ

1.

Primul Chevrolet era plin de fete vesele, cu bentițe și lănțișoare albe, rulînd cam cu 60 km pe oră pe partea dreaptă a drumului.

Cînd al doilea Chevrolet Corvette a încercat să îl depășească, prima mașină a căzut în prăpastia din dreapta, iar a doua s-a răsturnat pe partea care duce spre Toronto.

Din lovirea lor a rămas urma pneurilor fardate cu mov, a barei de protecție rujate și a port-cheilor rime-late violent.

2.

Frumoasa mașină Mercury Impala străbătea cu bleul ei pal Strada Principală, când deodată aerul a intrat pe sub aripile roților și automobilul s-a pierdut în văzduh, deasupra building-urilor cu firme colorate, poposind pe bila de la ASE, care a început să se învîrtească asemeni testelor de viteză pe circuit.

3.

Frumosul Porsche lucios s-a lovit de zid, iar pasagerii au ieșit cu greu dintre dărîmături. Dincolo de zid se afla un depozit de cărți deasupra cărora tronau Biblia, Talmudul, Coranul și Vedele, cărți pe care Joe, plin de sânge și cu hainele sfîșiate, le luă sub braț ca pe o pradă de preț.

4.

Mașina „Dacia” era ca toate mașinile, verde. El conducea atent și încruntat, iar ea fuma distrasă pe bancheta din spate. Cînd au sesizat era prea tîrziu, parbrizul s-a spart. Radu sucombă la volan, iar Alina smulse portiera, după care trase ultimul fum strivind țigara sub pantoful italianesc.

5.

Rodriguez îl rugă pe Tim să schimbe Volkswagen-ul lui combi cu Plymouth-ul din anii '50 al lui Tim, dar rugămintea lui rămase fără răspuns, în afara exploziei devastatoare pe care Tim a pus-o în garajul vechiului său automobil Plymouth.

6.

Skoda aceea cafenie avea un nu știu ce aparte, un wunder baum miros de portocală și nu mică le-a fost mirarea celor doi cînd, la închiderea portierei, mașina s-a evaporat într-un miros de portocal în floare.

7.

Fiatul vechi mergea încet, pe autostradă, cădea din când în când câte o piesă, iar fiul le culegea mergînd pe jos în spatele mașinii, una câte una: mai întîi siemeringurile, apoi carburatorul, levierul, oglinda și capota de la portbagaj, construindu-și, încet, din piesele strînse, un nou automobil.

8.

Ferrari-ul F50 de 520 cm³, avînd vitezometrul pînă la 325 km/h, avea motor central în poziție longitudinală, V12 la 65/0 alezaj ori cursă 885 ori 69 mm, cilindrice 4698 cm³, raport de compresie 10,6-1 putere maximă 520 CP la 850 rmp, cuplu maxim 490,9 M. 6500 putere litrică.

9.

Acel Audi alb avea numai patru cercuri în față, al cincilea rostogolindu-se de-a lungul străzii și, odată prins de un copil, îl puse drept brățară la mîna dreaptă, așa cum se poartă acum.

10.

Noul Ford Fiesta nu este un model după care femeile întorc capul, dar este preferatul lor.

Fiesta se vinde foarte bine în rîndul tinerelor.

Mai proaspăt, mai puternic și mai înalt decît Ford Mustang, patronul spune că noul Fiesta o să frîngă și mai multe inimi, așa că angajă un medic cardiolog la salonul de prezentare.

11.

BMW-ul cel nou, argintiu, era extrem de lung, aproape dădea colțul între portiere când ocolea, astfel că stăpînul său s-a hotărît să îl schimbe cu o gladiolă.

12.

Mașina japoneză Nissan nu era nici prea scundă, nici incomodă, avînd scaune flaușate și pernă pneumatică pentru accidente.

Fiindu-i atît de dragă, Silviu hotărî să o lase în fața casei și făcu autostopul în ploaie pînă la Iași, de unde o chemă prin telecomandă.

13.

Citroën-ul era verde, reparat și revopsit, astfel că odată ajunși la mare, cei doi pescăruși care erau simbolul firmei pe radiator o purtară ușor pe valuri, fiecare de o parte și de alta a roților.

14.

Mașina Peugeot 504 era nouă, cu suspensie hidraulică, schimbător de viteze automat, canapele de leopard și era la un preț scăzut, numai că Jane solicită o reducere de 50% pentru că îi lipsea leul-mascotă.

15.

Automobilul verde urma să fie vopsit, dar după executarea comenzii, lucrătorii în siclamen nu îi găsiră cîteva zile pe proprietari, care își începuseră pe locurile din față luna de miere.

16.

Opel-ul Omega Caravane a început testul în noiembrie 1994.

Toate merg perfect – întreținerea, duranța, fiabilitatea, numai că, printr-o eroare necunoscută, rezervorul primea numai un litru de benzină, ceea ce îi permitea Ancăi să parcurgă doar de la un capăt la altul strada pe care locuia.

17.

Radu se pricepea foarte bine la motoarele automobilelor, în special la acela al Trabant-ului său, astfel că după o pornire la prima cheie, fascinat de simplitatea și eficiența motorului nou nouț, adormi cu mâinile pe acumulator, cu gâtul pe carburator și coapsele pe garnitura din față a capotei pînă a doua zi de dimineață.

18.

George visa de mult mașina DAF mică și mania-bilă ca o savonieră, iar când în sfârșit obținut exemplarul comandat, observă că este cu volanul pe dreapta și trimisă, cu fruntea încruntată, un anunț pentru găsirea unei logodnice englezoaice cu carnet de conducere, înălțimea sub un metru șaptezeci și greutatea pînă la cincizeci și cinci de kilograme.

Absența unui manechin

din volumul BISERICA PLOII

1.

Antonia era manechin la firma lui Horia Tabacu și ultima idee a lui Horia era să vopsească tuturor manechinelor părul în verde. Antonia le privea ca pe o pajiște mișcătoare, armonioasă și înțelegătoare, și își vopsi părul în roșu aprins

pe cînd hrăneam vulturii.

2.

Antonia trebuia să aibă ca parură o meșă lungă maron la părul roșu veronese și nu se hotăra dacă să urmeze ideile creatorului Horia Tabacu sau să își pună, cum credea ea, o meșă roșie veronese la părul maron. Pînă la urmă apăru cu partea din stînga a coafurii complet în roșu veronese și partea din dreapta, cu o buclă „accroche coeur”, de culoare castanie, obișnuită

ca o dimineață după dragoste.

3.

Horia inventase veste cu foarte multe flori strălucitoare, în special margarete, pentru compleurile de seară cu voal sau minijupuri metalizate, astfel că Antonia apăru cu emoție îmbrăcată într-o costumație cu mâneci de voal roșu și flori galbene și argintii. Când făcu pirueta obișnuită la capătul podiumului, o floare căzu, după care ea se aplecă să o culeagă. Bobocul de trandafir înflori brusc, devenind o crizantemă pe care Antonia o ținea în mână în timp ce se retrăgea din scenă, rupînd cîte o petală – mă iubește, nu mă iubește...

vai, nici un trandafir.

4.

Invenția la care Horia ținea cel mai mult era constituită din niște inele enorme, cu adaosuri care stăteau ca niște ghiulele pe degetele manechinelor. Antonia apăru pe podium și învîrti deodată inelul în așa fel încît asistența simandicoasă, politicoasă și simpatică din stînga se schimbă deodată cu grupul de fotografi și ziariști din dreapta

moartea e văduvă.

5.

Antonia avea frică de animale, fusese, cînd era mică, speriată de un doberman, iar pisicile o făceau să se teamă că îi vor deșira ciorapii lamé cu ghearele ascunse în pernutele moi. La o prezentare, în care principala atracție erau cerceii de tip spaniol, cu cei mai mici încrustați în ureche pînă la cei mai mari cît o tăviță de ceai, Antonia văzu de la început în asistență o doamnă cu un birmanez blînd în brațe. Cînd ea ajunsese în dreptul lor, birmanezul sări spre Antonia, spre marea ei spaimă, dar făcu un salt prin cercelul uriaș fără să îl atingă, revenind apoi liniștit la doamna care aplauda prezentarea

creier condamnat pe viață în trup.

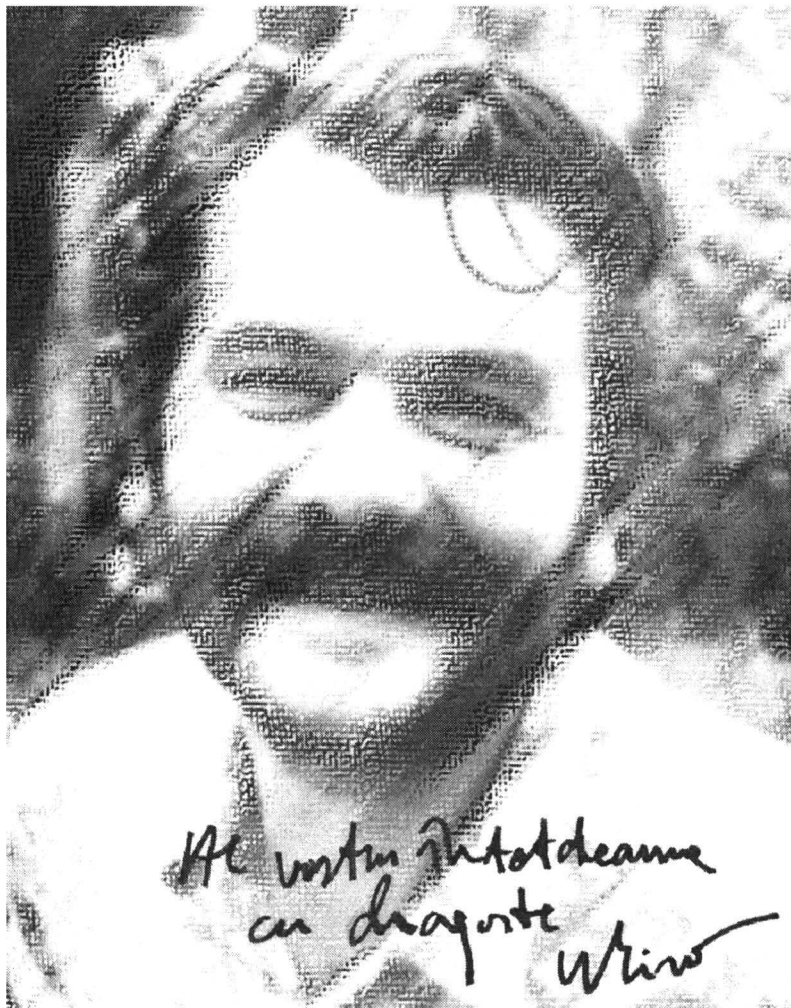
6.

Antonia visa de ani și ani să se poată refugia cu prietenul ei, Radu după prezentarea modelelor într-un local familiar, intim, și iată că reuși să plece într-o seară cu tot cu rochia galbenă cu voal într-o pizzerie apropiată. Radu vărsă din greșeală paharul cu vin roșu pe rochia Antoniei, ei îi plăcu modelul în dégradé-ul astfel obținut, cu mult roșu și galben, așa că fugi imediat ca să îl prezinte la încheierea paradei, în aplauzele asistenței

viața poate fi mai mult decât viața?

Ion Stratan

schită bio-bibliografică

At vester intotdeauna
cu dragoste

Wino

Ion Stratan s-a născut la 1 octombrie 1955, în comuna Izbiceni, județul Olt. A absolvit Liceul *Aexandru Ioan Cuza* din Ploiești și Facultatea de Litere a Universității din București.

A fost membru al *Cenaclului de Luni*, al *Cenaclului Amfiteatru* din București și al *Cenaclului I.L. Caragiale* din Ploiești.

A debutat în anul 1972 în revista *Amfiteatru*. A debutat editorial cu volumul *Ieșirea din apă* (la editura Cartea Românească, 1981). A publicat următoarele volume de poezie: *Aer cu diamante* (volum colectiv, ed. Litera, 1982), *Cinci cîntece pentru eroii civilizatori* (ed. Albatros, 1983), *Lumină de la foc* (ed. Cartea Românească, 1990), *Lux* (ed. Albatros, 1992), *Ruleta rusească* (ed. Cartea Românească, 1993), *Desfacerea* (ed. Eminescu, 1994), *O zi bună pentru a muri* (ed. Pontica, 1995), *Cîntă, zeiță, minia...* (ed. Cartea Românească, 1996), *Mai mult ca moartea* (ed. Axa, Botoșani, 1997, ediția a II-a, 2003), *De partea morților* (ed. LiberArt, Ploiești, 1998), *Apa moale* (ed. Albatros, 1998), *Celebra specie umană* (antologie, ed. Helicon, Timișoara, 1999), *Oameni care merg* (ed. Premier, Ploiești, 1999), *Crucea verbului* (ed. Paralela 45, Pitești, 1999), *Zăpadă noaptea* (Ploiești, 2000), *Biblioteca de dinamită* (ed. Cartea Românească, 2001), *Jocurile tăcute* (ed. Călăuza, Deva, 2001), *O lume de cuvinte* (ed. Limes, Cluj, 2001), *Spălarea apei* (ed. Eminescu, 2001), *Biserica ploii* (ed. Fundației "Gheorghe Cernea", Ploiești, 2001), *Țara dispărută* (ed. Noul Orfeu, București, 2003), *Pămînt vinovat* (antologie, ed. Premier, Ploiești, 2003).

În anul 1998 a publicat la editura *Athenaeum* din Ploiești, volumul de aforisme paradoxale *Cafeaua cu sare*.

Volumul *Ruleta rusească* a fost tradus în limba franceză (*La roulette russe*, ed. Royaumont, 1995).

A publicat poezie, eseuri, critică literară, traduceri, publicistică politică în majoritatea revistelor literare din țară și în reviste din străinătate.

Este prezent în numeroase antologii de poezie din țară și din străinătate (Canada, Franța, Anglia, SUA, Serbia, Macedonia, Germania).

A primit mai multe premii, dintre care: Premiul *Nichita Stănescu* al Fundației Nichita Stănescu (1990), Premiul pentru Literatură al orașului Slobozia (1993), Premiul Uniunii Scriitorilor din România (1993), Premiul *Mihai Eminescu* al Academiei Române (1995), Premiul *Frontiera Poesis* (Satu Mare, 1999), Premiul *Marin Sorescu* la Festivalul Internațional de Poezie Europa km 0 (Sighetul Marmației, 2001), Premiul pentru Poezie al Asociației Scriitorilor Profesioniști din România - ASPRO (2002), Premiul *Radu Enescu* al revistei Familia (Oradea, 2002), Premiul *Dafora* la Zilele revistelor din Transilvania și Banat (Mediaș, 2002), Premiul Asociației Scriitorilor din București pe anul 2001, Premiul Fundației *Constantin Stere* (Ploiești, 2003). Ion Stratan a fost membru al Uniunii Scriitorilor din România și al ADELFI (Association des Ecrivains de Langue Française).

A fost redactor-șef adjunct al revistei *Contrapunct* a Uniunii Scriitorilor din România.

S-a stins din viață în ziua de 19 octombrie 2005.

Ion Stratan

referințe critice

Poeziile îi sînt laconice, ermetice, neocolind jocul de cuvinte; invenția e fonologică și morfologică mai degrabă decît lexicală; iar sintaxa trăiește din elipse, ceea ce arată la Stratan vocația modificării structurilor limbii, la nivelul nucleelor și al imenselor forțe ce sălășluiesc în ele.

(Nicolae Manolescu, 1982)

Ion Stratan - spirit deschis, cu alonjă intelectuală, fermecător în paradox și în lacrimă, speranță dintîi a poeziei.

(Nichita Stănescu, 1983)

În lirica lui Stratan asistăm la miracolul spiritualizării cuvintelor: fără a-și pierde nimic din consistența lor sugestivă și muzicală /.../ cuvintele lui joacă la limita abstracțiunii. E jocul poeților autentici cu limbajul, e jocul lumii înseși care se face grație și mister, tristețe mîntuitoare. Ion Stratan e un poet ludic la granița metafizicului.

(Ștefan Augustin Doinaș, 1991)

Ion Stratan este unul dintre cei mai originali și profunzi poeți ai momentului. /.../ La Ion Stratan e foarte multă cultură poetică, foarte mult intertext. El este un poet cultivat, care știe să folosească propria sa memorie culturală pentru binele poeziei sale."

(Laurențiu Ulici, 2000)

Un fel de meserie a inefabilului, tot mai abil mînuită, își face loc în ultimele volume ale lui Ion Stratan. Probele de virtuozitate pe care poetul le-a dat încă din pornire au început de-o vreme să se desprindă de gravitația vizionară a lirismului și să evolueze oarecum pe cont propriu, într-o aventură a performanței care nu se mai lasă jenată - și nici intimidată - de elementele contrastante ori de antagonismul pe care i le-ar putea oferi substanțialitatea poetică. Sub protecția unei teme de ancadrament, generoasă ca o pură indicație orchestrală, poetul cultivă, de fapt, o beatificare a mecanismelor și a toposurilor discursive, aproape scoțînd din cauză vocația ireductibilă a străvechiului "conținut" Nu, desigur, prin declanșarea unui conflict între nivelele poemului, între stratul său de gravitate și exultația manieristă, ci mai degrabă prin pervertirea în suav și caligrafic a întregului potențial marcat de un semn contrar. Fără a-și pierde fascinația elegiacă, dar restrîngînd-o la o inducție melancolică, lumea a devenit, sub pana lui Stratan, mult mai dispusă la iluminări fulgurante decît la prestații dramatice și mult mai docilă față de sintaxa eufemismului, a translației gracile.

(Al. Cistelean, 1999)

Cuprins

Cuvînt înainte / pag. 5

Cina / pag. 7

Cimitirul de mașini noi / pag. 15

Crimele din strada Cerului / pag. 23

Partida de cărți / pag. 81

Barza / pag. 89

Penthouse / pag. 115

Conversația / pag. 123

Cimitirul de mașini (II) / pag. 133

Absența unui manechin / pag.153

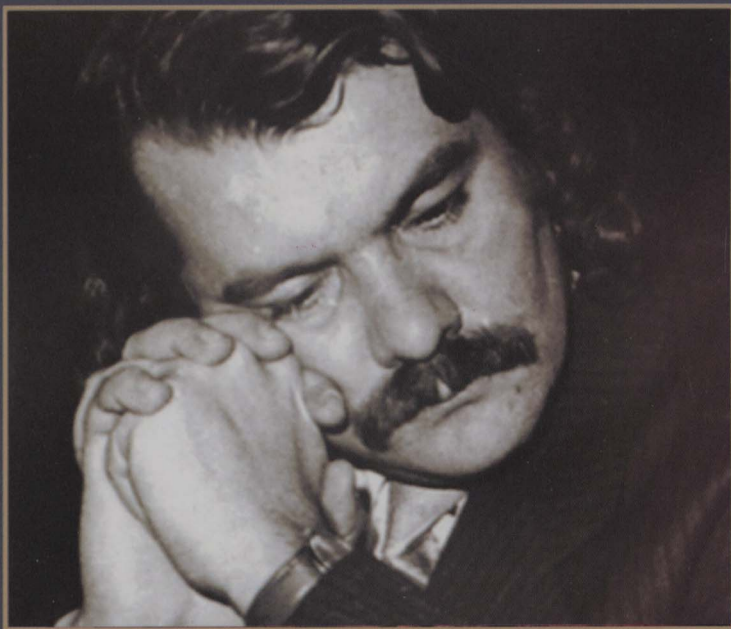
Ion Stratan. Schiță bio-bibliografică / pag 161

Ion Stratan. Referințe critice / pag. 165

Tiparul executat la

KARTA-GRAPHIC

www.kartagraphic.ro

Lou Stratan